

Plani i Përvetësimit të Tokës dhe Restaurimit të Jetesës, Ferizaj

Kosovë: Projekti i Rrugëve Rajonale – Mbështetja e Njesisë për Implementimin e Projektit (NjIP)

Klienti

Ministria e Infrastrukturës

Titulli i dokumentit

Plani i Përvetësimit të Tokës dhe Restaurimit të Jetesës: Rruga për Qasje në Ferizaj

Data e dokumentit

10.05.2019

Rishikimi: 7

iC consulenten Ziviltechniker GesmbH
SchönbrunnerStrasse 297, 1120 Vienna, Austria
T +43 1 521 69-0, F +43 1 521 69-180
office@ic-group.org, www.ic-group.org
FN 137252 t

EN ISO 9001

FLETA KONTROLLUESE E DOKUMENTIT**NUMRI I PROJEKTIT:**

Numri i projektit 46x16285

PËRGATITUR NGA:

iC consulenten Ziviltechniker GesmbH
Schönbrunner Strasse 297, A-1120 Vjenë
Tel: +43 1 521 69 0
Fax: +43 1 521 69 180
E-Mail: office@ic-group.org

PËRGATITUR PËR:

Ministrinë e Infrastrukturës
Address: Ndërtesa e Odës Ekonomike, Kati i Parë, Zyra nr. 2,
10000, Prishtinë, Republika e Kosovës
Phone: 038/200-28-610
E-Mail 1: mi.info@rks-gov.net;
E-Mail 2: Qamil.Feka@rks-gov.net
E-Mail 3: Valdete.a.mustafa@rks-gov.net

DATA:

21.03.2019

REDAKTOR:

Vaso, Jacimovska, Mathews, Fezjić

Data	Nr. i rishikimit	Redaktor	Kontrolluar nga	Aprovuar nga	Nënshkrimi
2017-09-25	0	Fezjić	Mathews	Useini	
2017-10-12	1	Fezjić	Mathews	Useini	
2017-10-24	2	Fezjić	Mathews	Useini	
2017-11-01	3	Vaso	Mathews	Useini	
2018-01-31	4	Jacimovska	Mathews	Useini	
2018-03-15	5	Jacimovska	Mathews	Useini	
2018-10-04	6	Vaso/ Jacimovska	Mathews	Useini	
2019-05-10	7	Jacimovska	Mathews	Useini	

PËRMBAJTJA

1.	HYRJE	1
1.1.	OBJEKTIVI DHE FUSHËVEPRIMI I DOKUMENTIT	1
1.2.	PËRSHKRIMI I PROJEKTIT.....	1
1.3.	STATUSI I AKTIVITETEVE TË PËVETËSIMIT TË TOKËS	3
1.3.1.	Statusi aktual i përvetësimit të tokës	3
1.3.2.	Procesi i planifikuar i përvetësimit të tokës.....	4
2.	KORNIZA LIGJORE DHE INSTITUCIONALE	5
2.1.	LIGJI PËR SHPRONËSIM I KOSOVËS.....	5
2.1.1.	Interesi Publik	5
2.1.2.	Kërkesa për Shpronësim.....	5
2.1.3.	Vendimi preliminar mbi legjitimitetin e shpronësimit të propozuar	5
2.1.4.	Vendimi përfundimtar mbi shpronësimin.....	6
2.1.5.	Kompensimi	6
2.1.6.	Vlerësimi i pronës	6
2.1.7.	Data përfundimtare	7
2.1.8.	Konsultimi publik	7
2.1.9.	Menaxhimi i ankesave.....	7
2.2.	LEGJISLACIONET TJERA TË NDËRLIDHURA	8
2.3.	KËRKESAT E BERZH-it.....	11
2.4.	KORNIZA INSTITUCIONALE PËR PËRVETËSIMIN E TOKËS NË KOSOVË.....	11
2.5.	ANALIZA E HENDEQEVE DHE MEKANIZMAT E PËRAFRIMIT	11
3.	INFORMACIONI BAZË	18
3.1.	REGJISTRIMI I PËRGJITHSHËM	18
3.2.	ANKETA SOCIO-EKONOMIKE	19
3.3.	NDIKIMET E IDENTIFIKUARA.....	20
3.4.	NJERËZIT DHE PRONAT E PREKURA	24
3.4.1.	Anëtarët e familjes.....	24
3.4.2.	Rrugët private	24
3.4.3.	Përkatësia etnike.....	24
3.4.4.	Prodhimi bujqësor.....	24
3.4.5.	Cenueshmëria	24

3.4.6.	Humbjet e perceptuara	25
3.4.7.	Preferencat e Kompensimit	26
3.4.8.	Bizneset.....	27
4.	PARIMET KRYESORE TË KOMPENSIMIT, PËRKUFIZIMET DHE ÇËSHTJET	28
5.	KOMPENSIMI, TË DREJTAT DHE MASAT E RESTAURIMIT TE JETESES	30
5.1.	CALCULATION OF COMPENSATION	33
6.	SHPALOSJA E INFORMATAVE DHE KONSULTIMET PUBLIKE	33
6.1.	SHPALOSJA E INFORMATAVE DHE KONSULTIMET TË MBAJTURA DERI MË SOT.....	33
6.2.	MJETET E KOMUNIKIMIT NË DISPOZICION.....	34
6.3.	SHPALOSJA E PLANIFIKUAR E INFORMACIONIT DHE KONSULTIMET.....	35
6.3.1.	Dokumentet dhe informacionet që do të shpalosen	35
6.3.2.	Takimet e planifikuara.....	35
6.3.3.	Orari i Takimeve Publike	36
7.	IMPLEMENTIMI I PPTRJ-SË	36
7.2.	KOSTOT	37
7.3.	MONITORIMI DHE RAPORTIMI.....	37
8.	MEKANIZMI I ANKESAVE	38

SHTOJCAT

Shtojca 1 Kërkesa për Shpronësim (përkthim kurtoazie)

Shtojca 2 Formulari i ankesës Shtojca 3 Grafiku për procesimin/përpunimin e ankesave

Shtojca 4 Llogaritjet plogaritjet për kompensimet

TABELAT

Tabela 1: Legjislacioni në Republikën e Kosovës relevant për implementimin e projektit.....	8
Tabela 2: Analiza e hendeqeve relevante për shpronësimin dhe mekanizmat e propozuar përafrues/tejkales.....	18
Tabela 3: Përmbledhje e ndikimeve të projektit lidhur me përvetësimin e tokës sipas Elaboratit të Shpronësimit.....	22
Tabela 4: Përmbledhje e ndikimeve të projektit në PAP-të joformal	23
Tabela 5: Përmbledhje e ndikimeve të projektit në strukturat e PAP-ve formal.....	24
Tabela 6: Tabela Përmbledhëse e Humbjeve të Perceptuara.....	25
Tabela 7: Pasqyrë e Ndikimeve të Projektit lidhur me Përvetësimin e Tokës.....	26
Tabela 8: Pasqyrë e ndikimeve të lidhura me projektin në bizneset e prekura	27
Tabela 9: Matrica e të drejtave.....	31
Tabela 10: Përgjegjësitë e Implementimit të PPTRJ-së.....	35
Tabela 11: Llogaritja e Kostove të Kompensimit për Kategorinë e humbjeve eventuale të përkohshme të bizneseve.....	53

FIGURAT

Figura 1: Harta e rrugëve të Republikës së Kosovës (Burimi: Ministria e Infrastrukturës).....	2
Figura 2: Njerëzit e prekur nga shpronësimi për implementimin e projektit.....	3

1. HYRJE

1.1. OBJEKTIVI DHE FUSHËVEPRIMI I DOKUMENTIT

Ky dokument është Plani i Përvetësimit të Tokës dhe i Restaurimit të Jetesës (PPTRJ) për Projektin e Rrugëve Rajonale të Kosovës që zbatohet nga Ministria e Infrastrukturës e Kosovës, për seksionin **N2** të Projektit **rruga për qasje në Ferizaj**. Është përgatitur në përputhje me ligjet e Kosovës, si dhe me kërkesat e Bankës Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH), Politikën Mjedisore dhe Sociale 2014¹ dhe Kërkesat e saj të Performancës (KP), veçanërisht KP 5: Përvetësimi i Tokës, Risistemimi Jovullnetar dhe Zhvendosja Ekonomike. Dy Plane të Përvetësimit të Tokës (PPT) të hollësishme e të veçantë për seksionet e rrugëve të Prizrenit dhe Kllokot-Gjilanit dhe në shtesë PPTRJ për seksionin e rrugës së Gjilanit janë përgatitur në kuadër të këtij Projekti. PPTRJ përcakton procedurat që duhet të ndiqen nga Qeveria e Kosovës përmes Ministrisë së saj të Infrastrukturës (MI), si dhe veprimet që do t'i ndërmarrë për kompensimin e duhur të personave të prekur dhe jetesës së prekur. Dokumenti ofron një përshkrim të tokës, ekonomive familjare dhe bizneseve që do të ndikohen nga përvetësimi i pronës në Komunën e Ferizajt. Qëllimi i këtij PPTRJ është që t'i zvogëlojë ndikimet negative të përvetësimit të tokës dhe kufizimet në përdorimin dhe qasjen në tokën nga personat e prekur, si dhe të përcaktojë të drejtat e kategorive të ndryshme të personave të prekur, duke i kushtuar vëmendje të veçantë atyre më të cenueshëm. PPTRJ zbatohet për të gjithë personat e prekur, pavarësisht numrit të përgjithshëm të personave të prekur dhe pavarësisht nëse janë titullarë të regjistruar ligjërisht të tokës. Sidoqoftë, shkalla e ndikimit do të ndikojë në natyrën e kompensimit dhe ndihmës tjetër të ofruar. Ky dokument PPTRJ është rezultat i konsultimeve, grumbullimit të të dhënave dhe analizave të bëra nga Konsulenti, iC consultanten, dhe përfshin masa për të mbrojtur jetesën e personave të prekur. PPTRJ është përgatitur në bazë të Kornizës për Përvetësim të Tokës (KPT), e cila është hartuar në vitin 2015 si pjesë e projektit të vigjilencës së duhur "Kosovë – Rrugët Rajonale dhe Lokale – Vlerësimi Mjedisor dhe Social", i cili është kryer nga Enova, Consultants and Engineers, në Sarajevë. Kërkesat e këtij PPT janë detyruese si për Qeverinë e Kosovës, përmes MI-së, ashtu dhe për Kontraktuesit që do të punësohen për të marrë përsipër ndërtimin dhe funksionimin e Projektit.

1.2. PËRSHKRIMI I PROJEKTIT

Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH) është duke shqyrtuar ofrimin e financimit MI-së në mbështetje të punëve për përmirësimin e rrugëve nacionale në kuadër të Projektit të Rrugëve Rajonale të Kosovës (Projekti). Projekti përfshin zgjerimin në katër korsi të rrugëve hyrëse/dalëse në Komunitet e Gjilanit, Ferizajt dhe Prizrenit dhe rehabilitimin e seksionit të rrugës Kllokot – Gjilan. Këto seksione konsiderohen projekte me prioritet në kuadër të *Strategjisë të Transportit Multimodal (2012-2021)* dhe *Planit të Veprimit (2012-2016)* të Kosovës. Vigjilenca e duhur për projektin është përfunduar në vitin 2015 dhe është krijuar Korniza për Përvetësim të Tokës (KPT) për seksionet e Projektit duke përdorur informacionin që në atë kohë ishte në dispozicion të konsulentit². Dy Plane të Përvetësimit të Tokës (PPT) të hollësishme për seksionet e rrugëve të Prizrenit dhe Kllokot-Gjilanit dhe në shtesë një PPTRJ për seksionin e rrugës së Gjilanit janë prodhuar për seksionin e Projektit.

Seksioni N2 i rrugës për qasje në Ferizaj është lidhja më e shpejtë nga drejtimi i kryeqytetit të vendit, Prishtina, përmes Komunës së Ferizajt, për në Shkup të

¹ Teksti i plotë i PMS BERZH është në dispozicion në: <http://www.ebrd.com/news/publications/policies/environmental-and-social-policy-esp.html>

² KPT është në dispozicion për publikun në:

http://mi-ks.net/repository/docs/2016_02_15_081438_Kosovo_Roads_LAF_final_8_Dec_2.pdf

Maqedonisë. Kjo do të jetë rrugë tranzit për autostradën e ardhshme Prishtinë – Shkup R6, që aktualisht është në ndërtim e sipër dhe që pritet të përfundojë në fund të vitit 2018. Ky seksion është degë e rrjetit kryesor kombëtar dhe rajonal të rrugëve të Kosovës, prandaj është nën juridiksion të MI-së (Figura 1).

Figura 1: Harta e rrugëve të Republikës së Kosovës (Burimi: Ministria e Infrastrukturës)

Gjatësia e rrugës për qasje do të jetë 5.600 m, do t'i ketë katër korsi dhe do të përfshijë: 5 rrethrotullime, njëri prej të cilave është mbikalesë/mbiurë që shërben si kryqëzim në disnivele në nivele/shkallë të ndara, një urë me gjatësi 10m, përfshirë këtu infrastrukturën e mëposhtme: energjinë elektrike, sistemin e kanalizimeve, sistemin e kullimit të tejprurjeve, shenjat e trafikut, ndriçimin.

Projektimi i karrexhatës dhe i trotuareve përfshin: karrexhatë të dyfishtë me rrugë dy korsi që kanë gjerësi prej 3.3m dhe 3.4m, si dhe 2 korsi për përshpejtim dhe ngadalësim

me gjerësi 2m. Këto korsi janë të ndara me një rezervë qendrore me gjerësi prej 2m. Shtigjet e këmbësorëve janë planifikuar në të dy anët e rrugës me një gjerësi prej 1.5m.

Kjo është një nga rrugët kombëtare më të frekuentuara. Përveç trafikut të lartë, rruga përshkon zonën urbane të Ferizajt dhe ndan lagjet Bibaj dhe Talinoc. Përgjatë këtij segmenti rrugor ka një numër të madh të bizneseve (depo, qendra tregtare, stacione të benzinës, parkingje, etj.) me një fluks të madh të automjeteve dhe këmbësorëve, nga të cilat disa do të ndikohen nga Projekti sa i përket shpronësimit të tokës (siç përcaktohet në Seksionin 3 të këtij dokumenti). Ekziston një numër i vogël i pronave të banimit të evidentuara dhe këto struktura janë të shpërndara kuturu përgjatë këtij segmenti por ato nuk do të ndikohen dhe ndikimet do të kufizohen në strukturat dhe aktivitetet tregtare jo bujqësore. Në kuadër të projektit të vigjilencës së duhur nuk është regjistruar asnjë grup i veçantë i cenuar gjatë vizitave në terren të zhvilluara në vitin 2015, gjë që u konfirmua në regjistrimin e korrikut të vitit 2017. Gjithashtu, nuk është evidentuar/regjistruar asnjë strukturë e trashëgimisë kulturore si në vitin 2015, gjë që u konfirmua në vitin 2017. Figura 2 tregon numrin e PAP-ve (NJPP-njerëz të prekur nga projekti) të prekur nga marrja e tokës për shkak të zbatimit të këtij Projekti.

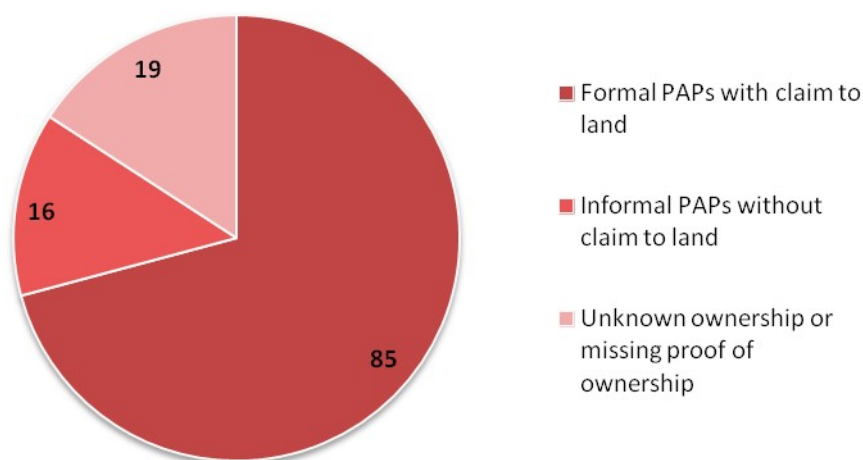

Figura 2: Njerëzit e prekur nga shpronësimi për zbatimin e projektit

1.3. STATUSI I AKTIVITETEVE TË PËVETËSIMIT TË TOKËS

1.3.1. Statusi aktual i përvetësimit të tokës

MI, si parashtues i kërkesës e ka dërguar kërkesën për Shpronësim (Referenca: 2848, e datës 04 prill 2017) në Zyrën e Shpronësimit të MMPH, duke iniciuar zyrtarisht procedurën e shpronësimit në përputhje me legjislacionin kombëtar (shih kapitullin 2 të këtij dokumenti për përshkrimin e procedurës), pas komisionimit dhe kompletimit të Elaboratit të Shpronësimit për zgjerimin e rrugës nacionale N2: Hyrja në qytetin e Ferizajt (Infra Plus, dhjetor 2016) (Elaborati i Shpronësimit).

Bazuar në të dhënat më të fundit të ofruara nga Ministria e Infrastrukturës, MMPH ka pranuar kërkesën gjatë Dhjetorit 2017 (Vendimi nr. 12/21, datë 22.12.2017), të dorëzuar nga MI më herët këtë vit. Afati ligjor sipas Ligjit për Shpronësim të Kosovës është 15 ditë pas marrjes së kërkesës, përkatësisht Kërkesës për Shpronësim (Shtojca 1 e këtij dokumenti). Megjithatë, procesi i shpronësimit është ende në një fazë të hershme pasi që Ministria e Financave dhe Zyra e saj për Pronën e Paluajtshme ende mbetet të përcaktojnë shumën e kompensimit për secilin grup të prekur. Përveç kësaj, ky dokument siguron masa për restaurimin e jetesës për pronarët dhe punëtorët e prekur të biznesit, si dhe llojet e kompensimit dhe parimet e llogaritjes.

Domethënë, vetëm zona e parcelave që do të preken është definuar në Elaborat dhe të gjitha ndikimet e projektit në lidhje me shpronësimin e tokës ende nuk janë përcaktuar (dmth. nuk është bërë vlerësim në kohën e hartimit të këtij dokumenti). Qeveria e Kosovës ka njoftuar bartësit e identifikuar të drejtave pronësore. Vendimi nr. 12/21 mbi

miratimin u publikua në Gazetën Zyrtare dhe në një gazetë ditore me tirazh të madh në Kosovë, i cili publikim përsëritet pas 7 deri në 10 ditë, pasuar me një periudhë 10-ditore gjatë së cilës palët e interesuara kanë të drejtë të dorëzojnë komente me shkrim tek organi shpronësues. Pas publikimit, nga autoriteti shpronësues është kërkuar të mbajë një dëgjim publik brenda 15 ditëve në secilën komunë përkatëse ku ndodhen pronat që i nënshtrohen shpronësimit, gjë e cila është realizuar gjatë janarit 2018. Për informacione më të detajuara mbi konsultimet publike, lutemi referojuni Kapitullit 6.1.

Kohët e fundit gjatë periudhës Janar-Maj 2019, ndryshimi në hartimin e projektit është bërë për të përfshirë ndryshimet lidhur me rrethrotullimin në qendrën tregtare Eli Ab. Fillimisht, i gjithë procesi është iniciuar për pronarët e tokave / përdoruesit e tokës vetëm pasi legjislacioni i Kosovës nuk i njeh përdoruesit informal të tokës (ju lutemi shihni Seksionin 2.5 të këtij dokumenti për përshkrimin e boshllëqeve ndërmjet legjislacionit të Kosovës dhe kërkesave të BERZH).

Procesi/Elaborati i Shpronësimit do të përditësohet për të përfshirë përdoruesit joformalë, humbjen e mjeteve të jetesës si dhe tokën shtesë të përvetësuar për shkak të ndryshimit të projektit të rrethrotullimit në Eli Ab dhe të ridërgohej në Zyrën e Pronave të Paluajtshme.

1.3.2. Procesi i planifikuar i përvetësimit të tokës

Sipas procedurës së përcaktuar në legjislacionin kombëtar, MMPH-së i kërkohej që të jetë në kontakt me AKK-në për të siguruar që informacioni i paraqitur në Elaboratin e Shpronësimit është i përditësuar dhe i saktë. Pasi që ishte konfirmuar se Elaborati i Shpronësimit është i saktë, MMPH ka miratuar Vendimin nr. 12/21 të datës 22.12.2017, për pranimin e kërkesës për përpunim të mëtejshëm dhe ka dërguar një kopje të kërkesës dhe dokumenteve shoqëruese në Zyrën e Vlerësimit të Pronës së Paluajtshme brenda Ministrisë së Financave (MF) për vlerësimin e pronave të prekura. Elaborati i Shpronësimit është duke u mbajtur aktualisht në Ministrinë e Financave, përkatësisht në Zyrën e Pronës së Paluajtshme brenda Departamentit të Tatimit në Pronë, në pritje të procedurës administrative të përcaktuar në Ligjin e Kosovës për Shpronësim (shih Seksionin 2.4). Duke pasur parasysh se dokumentet lokale të shpronësimit mbulojnë vetëm përdoruesit formal dhe ky dokument ka identifikuar edhe përdoruesit joformal, dokumenti i shpronësimit të tokës duhet të rishikohet për të përfshirë të gjitha parcelat e prekura të tokës dhe përdoruesit e tokës pavarësisht nga statusi i tyre i formalitetit. MI do të azhurnojë dokumentet e shpronësimit të tokës me ndihmën e ekspertëve të jashtëm. Do të dorëzohet një amendamentim zyrtar i dokumentacionit (Letra) që kërkon kompensimin e kategorive ii dhe iii të PAP-ve në lidhje me Marrëveshjen e Huasë ndërmjet Qeverisë së Kosovës dhe BERZH-it. Letra, së bashku me Elaboratin e Shpronësimit të azhurnuar, do të dorëzohet nga MI (përfituesi i shpronësimit) te MMPH (autoriteti i shpronësimit) dhe MF (vlerësimi dhe llogaritja e kompensimit). Pas azhurnimit të Elaboratit të Shpronësimit, Vendimi Preliminar për Shpronësim do të mbulojë të gjitha 3 kategoritë e PAP-ve: (i) pronarët formal të tokës dhe strukturave, (ii) dhe përdoruesit joformal të tokës, pa të drejtë mbi tokën (toka në pronësi të shtetit), por me të drejtë mbi strukturat, (iii) pronarët e bizneseve dhe punonjësit e bizneseve të vendosura në strukturat që u përkasin përdoruesve formal dhe joformal.

Elaborati i Shpronësimit do të përditësohet gjithashtu për të pasqyruar përvetësimin e tokës shtesë për shkak të ndryshimit të dizajnit të rrethrotullimit në Eli Ab dhe të ridërgohet në Zyrën e Pronave të Paluajtshme. Prandaj nuk ka ende një afat kohor të përcaktuar për procesin në pritje të përvetësimit të tokës. Sipas Nenit 16 të Ligjit për Shpronësim, "*Shuma e kompensimit të shpronësimit e përcaktuar në vendimin përfundimtar paguhet plotësisht brenda dy (2) viteve nga data e hyrjes në fuqi të vendimit*". Sipas përvojës së NJIP nga projekte të ngjashme, kohëzgjatja e parashikuar e tërë procedurës së shpronësimit zgjat rreth 2 - 3 vjet.

2. KORNIZA LIGJORE DHE INSTITUCIONALE

2.1. LIGJI PËR SHPRONËSIM I KOSOVËS

Procedura e shpronësimit të tokës dhe risistemimit/rivendosjes në Kosovë rregullohet kryesisht me *Ligjin Nr. 03/L-139 për Shpronësimin e Pronës së Paluajtshme me ndryshimet dhe plotësimet e bëra në Ligjin Nr. 03/L-205 të datës 28 tetor 2010* (Ligji për Shpronësim i Kosovës). Ligji përshkruan procedurën, duke përfshirë mjetet juridike, për të mbrojtur individët nga ndërhyrjet joproporcionale në të drejtën e pronës së paluajtshme³. Dispozitat kryesore të këtij Ligji janë përmbledhur më poshtë.

2.1.1. Interesi Publik

Shpronësimi mund të kryhet vetëm kur të plotësohen të gjitha kushtet e mëposhtme (Neni 4):

- i. shpronësimi bëhet në mënyrë të qartë dhe të drejtpërdrejtë për arritjen e një qëllimi të ligjshëm publik;
- ii. qëllimi i ligjshëm publik nuk mund të arrihet në mënyrë praktike pa kryerjen e Shpronësimit;
- iii. përfitimi publik nga shpronësimi është më i madh se interesat të cilat do të ndikohen negativisht nga Shpronësimi;
- iv. prona e paluajtshme e cila është objekt i shpronësimit nuk është zgjedhur për arritjen e një qëllimi ose synimi diskriminues; dhe,
- v. Organi Shpronësues i ka përmbushur të gjitha dispozitat e aplikueshme të këtij ligji.

2.1.2. Kërkesa për Shpronësim

Fillimi i procedurës së shpronësimit kryhet nga vetë Organi Shpronësues (MMPH) ose përmes një kërkesë për shpronësim të dorëzuar në organin shpronësues (neni 7), në këtë rast nga MI-ja në MMPH. Kërkesa përmban informacionin e nevojshëm mbi bartësit e të drejtës pronësore dhe pronat e prekura, përshkrimi i të gjitha të drejtave që kanë të bëjnë me një parcelë, përshkrimin e hollësishëm të qëllimit publik për të cilin kërkohet shpronësimi, të shoqëruar me dokumente që përfshijnë të dhënat e pronësisë, planet kadastrale, hapësinore ose urbanistike dhe dëshmi se ka ose do të ketë mjete të mjaftueshme financiare në dispozicion për pagesën në kohë të kompensimit.

Pas pranimit të kërkesës, organi shpronësues e shqyrton kërkesën dhe mund ta miratojë ose refuzojë kërkesën, tërësisht ose pjesërisht.

Në rast miratimi, autoriteti shpronësues dërgon një kopje të kërkesës dhe të gjitha dokumentet e bashkangjitura në Zyrën për Vlerësimin e Pasurisë së Paluajtshme dhe i njofton bartësit e identifikuar të të drejtave të pronësisë. Vendimi për miratim publikohet në Gazetën Zyrtare dhe në një gazetë të përditshme në Kosovë që gëzon një qarkullim të gjerë, i cili publikim përsëritet pas 7 deri në 10 ditë, pasuar me një periudhë 10-ditore gjatë së cilës palët e interesuara kanë të drejtë t'i paraqesin komente me shkrim autoritetit shpronësues. Pas publikimit, autoritetit shpronësues i kërkohet të mbajë një dëgjim publik brenda 15 ditëve në secilën komunë ku ndodhen pronat që i nënshtrohen shpronësimit.

2.1.3. Vendimi preliminar mbi legjitimitetin e shpronësimit të propozuar

Pas shqyrtimit të komenteve me shkrim dhe shqetësimeve të shprehura në dëgjimet

³ Sipas ligjit, prona e paluajtshme përfshinë: (i) tokën, (ii) ndërtesat ose pjesët e veçanta të një ndërtese të ndërtuara në, mbi ose nën sipërfaqen e tokës si dhe (iii) pjesët përbërëse dhe sendet aksesore të cilat i janë bashkuar tokës ose ndërtesës në bazë të përhershme dhe të cilat nuk mund të largohen pa përpjekje të paarsyeshme ose jo-ekonomike, dhe (iv) frutat e pashkëputura nga toka

publike, organi shpronësues miraton një vendim preliminar brenda 30 ditëve (neni 10). Organi mund të refuzojë shpronësimin bazuar në këto komente dhe shqetësime, ose në rast se përcakton që shpronësimi i propozuar nuk i plotëson kërkesat ligjore. Vendimi preliminar publikohet në Gazetën Zyrtare të Kosovës dhe në gazetatat ditore.

2.1.4. Vendimi përfundimtar mbi shpronësimin

Organi shpronësues miraton vendimin përfundimtar duke e aprovuar ose refuzuar kërkesën gjatë një periudhe 12-mujore pas hyrjes në fuqi të vendimit preliminar (neni

11). Vendimi përfundimtar publikohet në Gazetën Zyrtare të Kosovës dhe në gazetatat ditore. Vendimi përfundimtar nuk mund të miratohet në rast se ndonjë ankesë kundër vendimit preliminar lidhur me pronat e prekura ende është në pritje në gjykatë. Nëse kërkesa mbulon më shumë se një parcelë të pronës, organi shpronësues mund të lëshojë një ose më shumë vendime përfundimtare, ku secili nga këto vendime përfundimtare mbulon një ose më shumë parcela në fjalë.

2.1.5. Kompensimi

Kompensimi rregullohet me Ligjin për Shpronësim i Kosovës dhe *Udhëzimin Administrativ Nr. 02/2015 për Miratimin e Metodave dhe Kriteve Teknike të Vlerësimit për Llogaritjen e Shumës së Kompensimit për Pronën e Paluajtshme që Shpronësohet dhe Dëmeve që kanë të bëjnë me Shpronësimin*, të miratuar në 2015 nga Ministria e Financave në bazë të Ligjit. Sipas Ligjit, kompensimi bëhet në bazë të vlerës së tregut të pronës⁴, duke përfshirë pjesët aksesore dhe frutat e saj, plus çdo dëmtim të dukshëm të drejtpërdrejtë të shkaktuar për shkak të shpronësimit. Kompensimi paguhet në mjete monetare⁵, dhe përfshin shumën e përcaktuar në vendimin përfundimtar plus interesin në shumën e tillë që është grumbulluar në mes të datës së hyrjes në fuqi të vendimit përfundimtar dhe datës së pagesës.

Asnjë ndryshim në pronësi ose të drejta të tjera të personave të prekur nuk hyjnë në fuqi ose zbatohen derisa të hyjë në fuqi vendimi përfundimtar dhe të jetë paguar kompensimi i kërkuar nga vendimi përfundimtar. Vetëm pasi të jenë plotësuar kushtet e përmendura, prona regjistrohet në emër të Qeverisë së Kosovës.

2.1.6. Vlerësimi i pronës

Zyra për Vlerësimin e Pronës së Paluajtshme është përgjegjëse për vlerësimin e pronës në proces të shpronësimit (neni 21 dhe neni 22), në bazë të *Udhëzimit Administrativ* të lartpërmendur, i cili rregullon metodologjinë e hollësishme për llogaritjen e kompensimit që duhet paguar për pronat e shpronësuar dhe dëmet e ndërlidhura me shpronësimet⁶.

Një nga metodat e mëposhtme ose metodat e kombinuara të vlerësimit të pronës mund të përzgjidhen gjatë vlerësimit të pronës së paluajtshme:

- metoda e shitjeve krahasuese,
- metoda e kostos, dhe
- metoda e të ardhurave neto.

⁴ Vlera e tregut përkufizohet si: "çmimi që blerësi është i gatshëm të paguajë dhe shitësi të shes pronën e paluajtshme në një transaksion zyrtar, kur asnjëri nuk është i detyruar të veprojë me forcë dhe nuk ka marrëdhënie ndërmjet palëve në bazë të gjakut, martesës, pronësisë të përbashkët ose lidhjeje biznesi."

⁵ Kompensimi në natyrë sipas mënyrës tokë për tokë (ose një kombinim në natyrë dhe në para të gatshme) sigurohet ekskluzivisht në rastet kur Qeveria është organi shpronësues dhe më shumë se 20 parcela të pronës së paluajtshme shpronësohen, nëse pronarët e pronave të tilla janë dakord.

⁶ Ligji për Shpronësim thotë se "Kompensimi përfshin kompensimin e çdo dëmi të drejtpërdrejtë i cili mund të dëshmohet, i cili i shkaktohet personit të shpronësuar si pasojë e shpronësimit plus vlerën e pronës së paluajtshme të shpronësuar, duke përfshirë – nëse është e aplikueshme - pjesët aksesore dhe frutat e saj "

Vlera e pronës që konsiderohet si tokë bujqësore merr parasysh cilësinë e tokës, afërsinë me vendbanimin, qasjen në infrastrukturë, madhësinë dhe formën e parcelës, sistemin e ujitjes ose potencialin e ujitjes, si dhe kushtet e tjera mjedisore që lidhen me karakteristikat fizike të terrenit (lartësia dhe pjerrësia). Vlera e tokave pyjore dhe pyjeve përcaktohet duke marrë parasysh cilësinë e tokës, vlerën mjedisore të tokës, vendndodhjen gjeografike, sasinë dhe cilësinë e biomasës, nivelin e investimeve dhe qasjen në infrastrukturë, kushtet e transportit dhe kushtet mjedisore. Vlerësimi i zonave të banuara dhe të tjera të ndërtuara merr parasysh kriteret siç janë: lloji i ndërtësës, materiali ndërtimor, sipërfaqja në m² për strukturat banesore dhe jo-banesore, viti i ndërtimit, qasja në rrugë, qasja në shërbimet publike, sistemi i ngrohjes, gjendja e objektit, marrjen me qira dhe kushtet e qirasë, kosto e operimit dhe mirëmbajtjes, etj. Gjatë procesit të vlerësimit, pronarët dhe zotëruesit e interesave kanë të drejtë të paraqesin pikëpamjet e tyre me shkrim në Zyrën respektive, në lidhje me vlerësimin e tillë dhe të kundërshtojnë vendimet e vlerësimit përfundimtar të Zyrës në gjykata.

2.1.7. Data përfundimtare

Ligji për Shpronësim i Kosovës (neni 7) përcakton datën përfundimtare me vendimin e pranimit të kërkesës për shpronësim dhe publikimit të vendimit në Gazetën Zyrtare të Kosovës dhe në ndonjë gazetë që gëzon qarkullim të gjerë në Kosovë.

Ligji për Shpronësim i Kosovës në mënyrë specifike parashikon që do të përjashtohen nga shuma e kompensimit si vijon:

- kosto ose vlera e çfarëdo përmirësimi të pronës, objekteve të ndërtuara ose të zgjeruara në pronë, ose pemët ose bimët e mbjella në pronë pas datës së publikimit në Gazetën Zyrtare të vendimit të pranimit të kërkesës për shqyrtim të mëtutjeshëm të shpronësimit (lëshuar para vendimit preliminar),
- çfarëdo ndryshimi në vlerën e tregut të pronës që ka ndodhur qoftë pas datës së miratimit të vendimit për autorizimin e kryerjes së punëve përgatitore në pronë e tillë, ose datës së paraqitjes fillestare të kërkesës për shpronësim cilado që paraqitet më herët,
- çfarëdo ndryshimi në vlerën e tregut të pronës së paluajtshme i cili ndodh para fillimit të procedurës së shpronësimit, nëse ky ndryshim mund të dëshmohet se ka ardhur si rezultat i manipulimit të çmimit ose tregut ose spekulimeve nga Personat (ose të afërmit apo bashkëpunëtorët e tyre) që kanë pasur informata mbi shpronësimin e pritshëm ose të mundshëm të pronës përkatëse.

2.1.8. Konsultimi publik

Ligji për Shpronësim i Kosovës u siguron personave të prekur me mekanizmat ligjor të konsultimit publik (neni 9), pas publikimit të vendimit të pranimit të kërkesës për shpronësim në media, kur çdo palë e interesuar ka të drejtë të paraqes tek organi shpronësues komentet me shkrim mbi shpronësimin në fjalë. Pas kësaj, organi shpronësues organizon një dëgjim publik në Komunën ku do të bëhet shpronësimi. Personat të cilët dëshirojnë të marrin pjesë në këto dëgjime publike duhet të ofrojnë dëshmi se janë zyrtarë publikë të Komunës aty ku zhvillohet dëgjimi publik, ose ndonjë pronar ose zotërues i interesit në lidhje me pronën në fjalë që gjendet në atë Komunë ku zhvillohet dëgjimi publik, ose avokat i ligjshëm ose përfaqësues i një zyrtari të tillë publik, pronari ose zotëruesi i interesit.

2.1.9. Menaxhimi i ankesave

Ankesat e përcaktuara me Ligjin për Shpronësim të Kosovës përfshijnë: (i) ankesat që kundërshtojnë vendimin preliminar për legjitimitetin e shpronësimit të propozuar, (ii) ankesat që kundërshtojnë përshtatshmërinë e kompensimit, (iii) ankesat për kompensimin e dëmeve që rrjedhin nga shpronësimi i pjesshëm; (iv) ankesat që kundërshtojnë legjitimitetin e vendimit për shfrytëzimin e përkohshëm të pronës.

2.2. LEGJISLACIONET TJERA TË NDËRLIDHURA

Legjislacioni tjetër në Kosovë i rëndësishëm për zbatimin e projektit është përmbledhur në Tabelën Tabela 1.

Ligji	Përmbledhje dhe pikat kryesore
Kushtetuta e Republikës së Kosovës	Kushtetuta ndalon privimin arbitrar të pronës (neni 46) - autoriteti mund të bëjë ekspropriimin e pronës nëse ky ekspropriim është i autorizuar me ligj, është i nevojshëm ose i përshtatshëm për arritjen e qëllimit publik ose përkrahjen e interesit publik, dhe pasohet me sigurimin e kompensimit të menjëhershëm dhe adekuat për personin ose personat prona e të cilave ekspropriohehet.
Ligji për pronësinë dhe të drejtat tjera sendore nr. 03/L-154 i datës 15 korrik 2009	Ky ligj rregullon krijimin, përmbajtjen, bartjen, mbrojtjen si dhe shuarjen e të drejtave sendore siç janë pronësia, të drejtat sendore të kufizuara, posedimin, të drejtat sendore të sigurimit si dhe të drejtat sendore të shfrytëzimi. Parasheh që pronësia dhe të drejtat sendore të tjera mund të kufizohen ose të merren kundër vullnetit të titullarit vetëm sipas kushteve dhe procedurave të përcaktuara me ligj.
Ligji për kadastrë Nr. 04/L-013 i datës 12 gusht 2011	Rregullon kadastrin e paluajtshmërive, matjet shtetërore dhe kadastrale, punët gjeodezike dhe kadastrale si dhe përfitimin, regjistrimin, ruajtjen, mirëmbajtjen dhe shfrytëzimin e të dhënave kadastrale.
Ligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit nr. 2002/5 për themelimin e regjistrit të të drejtave të pronës së paluajtshme	Përcakton parimet e zbatimit dhe validimit të të drejtave të pronës së paluajtshme në Kosovë përmes mekanizmit të Regjistrit të të Drejtave të Pronës së Paluajtshme. Të drejtat e pronës së paluajtshme, duke përfshirë (i) pronësinë, (ii) hipotekat, (iii) servitutët, (iv) të drejtat e përdorimit të pronës komunale, publike, sociale dhe shtetërore dhe (v) ngarkesat e pronës regjistrohen në Regjistër. Përcakton autoritetin mbi administrimin e përgjithshëm të Regjistrit në Agjencinë Kadastrale të Kosovës (AKK) dhe cakton Zyrat Kadastrale Komunale (ZKK) për të regjistruar, me shkrim, të drejtat e pronës së paluajtshme në Regjistër nën autoritetin e AKK-së
Ligji për procedurën administrative nr. 02/L-28 i datës 22 korrik 2005	Përcakton parimet që do të zbatohen nga të gjitha organet e administratës publike gjatë ushtrimit të funksioneve të tyre nëpërmjet akteve individuale dhe kolektive. Organet e administratës publike, në ushtrim të veprimtarisë administrative, duhet të vendosin një balancim të drejtë mes interesave publike dhe interesave private të përfshira në të, në mënyrë që të evitohen ndërhyrjet e panevojshme në të drejtat dhe interesat e personave fizik dhe juridik. Organet e administratës publike nuk lejohet të bëjnë dallimet lidhur me personat fizik dhe juridik si mbi baza të gjinisë, gjuhës, opinionit politik ose opinionit tjetër, origjinës kombëtare ose sociale, pasurisë, lindje ose ndonjë statusi tjetër, gjatë veprimtarisë administrative. Çdo person fizik dhe juridik ka të drejtë të (i) të marrë informacion që është në zotërim të një organi të administratës publike, (ii) të marrë informacion brenda një kohe të arsyeshme, (iii) në të njëjtën mënyrë si për çdo person tjetër, dhe (iv) me mjete ose format të përshtatshëm dhe efektiv.
Ligji Nr. 04/L-020 për ndryshimin e ligjit për mbrojtjen dhe promovimin e të drejtave të komuniteteve dhe pjesëtarëve të tyre në Kosovë Nr. 03/L-047 i	Përkufizon komunitetet e Kosovës dhe të drejtat e tyre speciale sa i përket identitetit të tyre, besimit, arsimit, përdorimit të gjuhëve, kulturës, shëndetit, medias, mundësive ekonomike dhe sociale, dhe përfaqësimit të tyre politik në të gjitha mekanizmat shtetëror. Ndërmerr masat për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore dhe fetare, programet për punësim publik, veçanërisht për komunitetet rom, ashkali dhe egjiptas,

Ligji	Përmbledhje dhe pikat kryesore
datës 21 dhjetor 2011	arsimimin në gjuhën e tyre, etj.
Ligji për përdorimin e gjuhëve Nr. 02/L-37 i datës 21 tetor 2006	Rregullon përdorimin e gjuhëve zyrtare, si dhe të gjuhëve të komuniteteve, gjuha amtare e të cilave nuk është gjuhë zyrtare, në institucionet e Kosovës dhe në ndërmarrje dhe organizata të tjera publike. I ofron status të barabartë gjuhës shqipe dhe serbe si gjuhë zyrtare në Kosovë. Ofron të drejtën e të gjitha komuniteteve të Kosovës për të ruajtur, mbrojtur dhe promovuar identitetin e tyre gjuhësor.
Ligji për mbrojtjen nga diskriminimi Nr. 05/L-021 i datës 15 qershor 2015	Përcakton kornizën e përgjithshme për parandalimin dhe luftimin e diskriminimit në bazë të kombësisë apo lidhjes me ndonjë komunitet, origjinës sociale apo kombëtare, racës, etnisë, ngjyrës, lindjes, origjinës, seksit, gjinisë, identitetit gjinor, orientimit seksual, gjuhës, shtetësisë, besimit fetar dhe besimit, përkatësisë politike, mendimit politik apo mendimeve të tjera, gjendjes sociale ose personale, moshës, gjendjes familjare ose martesore, shtatzënisë, lehonisë, gjendjes pasurore, gjendjes shëndetësore, aftësisë së kufizuar, trashëgimisë gjenetike ose ndonjë baze tjetër, me qëllim të zbatimit të parimit të trajtimit të barabartë. Ka për qëllim të parandalojë të gjitha veprimet apo mosveprimet, të të gjitha institucioneve shtetërore dhe lokale, të personave fizik dhe juridik, të sektorit publik dhe privat, të cilët shkelin, kanë shkelur ose mund të shkelin të drejtat e çdo personi apo personave fizik dhe juridik, në të gjitha fushat e jetës, e posaçërisht që kanë të bëjnë me (i) qasje në vendbanim, i cili është në dispozicion për publikun, si dhe qasje në forma tjera të pronës (luajtshme dhe paluajtshme) dhe (ii) trajtimi i drejtë dhe i barabartë para organeve gjyqësore dhe të gjitha organeve të tjera që administrojnë drejtësinë.
Ligji mbi barazinë gjinore Nr. 05/L-020 i datës 15 qershor 2015	Ka për qëllim të mbrojë dhe promovojë barazinë midis gjinive, si vlerë themelore për zhvillimin demokratik të shoqërisë.
Ligji për planifikimin hapësinor Nr. 04/L-174 i datës 19 gusht 2013	Përcakton parimet bazë të planifikimit hapësinor, metodologjinë e zhvillimit dhe rregullimit hapësinor, si dhe përgjegjësitë e subjekteve administrative të nivelit qendror dhe lokal për hartimin dhe zbatimin e dokumenteve të planifikimit hapësinor.
Ligji për ndërtim Nr. 04/L-110 i datës 19 qershor 2012	Rregullon procedurën për lëshimin e lejeve ndërtimore, pajtueshmërinë me kërkesat e lejes ndërtimore dhe lëshimin e certifikatës së përdorimit, projektimin, ndërtimin, rindërtimin, rrënimin, mbikëqyrjen profesionale, inspektimin e ndërtimit.
Ligji për inspektoratin e mjedisit, ujërave, natyrës, planifikimit hapësinor dhe ndërtimit Nr. 04/L-175 i datës 21 tetor 2013	Rregullon parimet, organizimin dhe mbikëqyrjen inspektuese, koordinimin e mbikëqyrjeve inspektuese, të drejtat, detyrat, autorizimet e inspektorit, të drejtat, detyrimet e subjekteve të mbikëqyrjes, procedurën për kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese dhe çështje tjera me rëndësi që kanë të bëjnë me mbikëqyrjen inspektuese. Parasheh që mbikëqyrja inspektuese dhe kontrolli përmes inspektimit urbanistik në zbatimin e këtij ligji dhe ligjeve tjera që kanë të bëjnë me fushën e urbanizmit dhe planifikimit hapësinor është përgjegjësi e Inspektoratit të planifikimit hapësinor dhe urbanistik.

Tabela 1: Legjislacioni në Republikën e Kosovës i rëndësishëm për zbatimin e projektit

2.3. KËRKESAT E BERZH-it

BERZH aplikon Politikën e saj Mjedisore dhe Sociale (2014) në këtë Projekt. Përvetësimi i tokës mbulohet me Kërkesën e Performancës (PR) 5 të Politikës. Pikat kryesore të KP 5 janë si më poshtë:

- Duhet të hulumtohen të gjitha projekt dizajnet alternative të mundshme për të shmangur ose së paku minimizuar zhvendosjen fizike dhe / ose ekonomike;
- Vendbanimet e negociuara inkurajohen të ndihmojnë në shmangien e shpronësimit dhe eliminimin e nevojës për të përdorur autoritetin qeveritar për t'i larguar njerëzit me forcë;
- Ndikimet e rënda/pafavorshme sociale dhe ekonomike nga përvetësimi i tokës ose kufizimet në përdorimin nga personat e prekur dhe qasjen në tokë duhet të lehtësohen nga: (i) sigurimi i kompensimit për humbjen e aseteve me koston e zëvendësimit; dhe (ii) të sigurojë që aktivitetet e përvetësimit të tokës të zbatohen me dhënien e informacioneve të duhura, konsultimin dhe pjesëmarrjen e informuar të atyre që preken;
- Mjetet e jetesës dhe standardet e jetesës së personave të zhvendosur duhet të përmirësohen ose, së paku, të rikthehen në nivelet e para-projektit;
- Banorët joformal të tokës nuk kanë të drejtë për kompensim të tokës; megjithatë, ata duhet të kompensohen për çdo përmirësim tjetër në tokë dhe t'u sigurohet asistencë për risistemimin/rivendosjen. Ata gjithashtu do të kompensohen me koston e plotë të zëvendësimit të çdo pasuri të humbur përveç tokës;
- Duhet të krijohet një mekanizëm i ankesave në proces sa më shpejt që të jetë e mundur, në mënyrë që të merren dhe adresohen në kohë shqetësimet specifike për kompensimin dhe zhvendosjen që ngrihen nga personat e zhvendosur dhe / ose anëtarët e komuniteteve nikoqire, duke përfshirë një mekanizëm rekursi të hartuar për të zgjidhur mosmarrëveshjet në mënyrë të paanshme.

2.4. KORNIZA INSTITUCIONALE PËR PËRVETËSIMIN E TOKËS NË KOSOVË

Në përputhje me Ligjin për Shpronësim të Kosovës, organi administrativ ("organi shpronësues") i cili është përgjegjës për shpronësimin e tokës për këtë Projekt është Qeveria e Kosovës përmes **Ministrit të Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor (MMPH)**, duke vepruar si autoritet shpronësues në emër të të gjitha autoriteteve të nivelit qendror⁷.

Institucionet tjera kyçe të përfshira në procesin e shpronësimit janë:

- **Zyra e Vlerësimit të Pasurisë së Paluajtshme** (brenda Departamentit të Tatimit në Pronë) në kuadër të Ministrit të Financave, autoriteti i vetëm publik kompetent për vlerësimin e çdo prone të paluajtshme që i nënshtrohet shpronësimit nga çdo organ shpronësues (komunë ose qeveria).
- **Agjencia Kadastrale e Kosovës (AKK)**, autoriteti më i lartë i kadastrës, gjeodezisë dhe kartografisë në Kosovë, përgjegjës për administrimin e përgjithshëm të regjistrit të kompjuterizuar të të drejtave mbi pronën e paluajtshme në Kosovë.
- **Zyrat Kadastrale Komunale**, që kërkohet të regjistrojnë (në Regjistrin e të Drejtave të Pronës së Paluajtshme) vendimet përfundimtare për shpronësimin e pronës së paluajtshme (të dorëzuar nga organi shpronësues) me qëllim që t'i pengojë pronarët ose zotëruesit e interesit të transferojnë ose t'i japin ndonjë personi të tretë ndonjë të drejtë pronësie ose të interesit apo të drejtave tjera lidhur me pronën përkatëse, dhe të kryejnë ndonjë punë ndërtimore në pronën përkatëse.

⁷ Sipas Vendimit të Qeverisë Nr. 05/147 të datës 05 tetor 2010 Zyra e Shpronësimit u krijua në kuadër të MMPH.

2.5. ANALIZA E HENDEQEVE DHE MEKANIZMAT E PËRAFRIMIT

Tabela 2: Analiza e hendeqeve që janë relevante për shpronësimin dhe mekanizmat e propozuar për afrues/tejkalues ofron një pasqyrë të krahasimit të kornizës ligjore të Kosovës për shpronësimet dhe KP5 të BERZH: përvetësimi i tokës, kërkesat për risistemimet/rivendosjet jovullnetare dhe zhvendosjet ekonomike dhe veprimet që duhen ndërmarrë për të kapërcyer ndonjë mospërputhje të legjislacionit kombëtar me atë të kërkesave të BERZH-it.

Çështja	Dispozitat e Ligjit të Kosovës për shpronësim	Kërkesat e BERZH-it	Masa / Aktiviteti për të plotësuar hendekun
Shmangia ose minimizimi i zhvendosjes	Nuk ekziston asnjë dispozitë për shmangien ose minimizimin e zhvendosjes.	Shqyrtimi i projekt dizajnëve të mundshme alternative për të shmangur ose të paktën minimizuar zhvendosjen fizike dhe / ose ekonomike, duke balancuar kostot dhe përfitimet mjedisore, sociale dhe financiare.	Projekti do të mundësojë shqyrtimin e rishtirirjeve/riarranzhimeve mikro me qëllim që të shmangët përvetësimi i tokës aty ku është e mundur, në përputhje me parimet kryesore të përvetësimit / kompensimit të tokës të përcaktuara në PPT.
Planifikimi dhe zbatimi i risistemimit/rivendosjes	Kërkohet vetëm një studim i shpronësimit si regjistrim bazë, asnjë kërkesë e qartë lidhur me anketimet socio-ekonomike ose zhvillim të planeve të risistemimit.	Duhet të bëhet një regjistrim dhe një vlerësim bazë socio-ekonomik për të identifikuar personat që do të zhvendosen dhe për të përcaktuar se kujt do t'i takojë kompensimi dhe asistencë si dhe duhet të përgatitet dhe të zbatohet një plan veprimi për risistemimin/rivendosjen.	Plani i Përvetësimit të Tokës (PPT) përmban një regjistrim të popullsisë dhe një studim socio-ekonomik dhe një matricë të të drejtave/titujve.
Vendosjet e negociuara	Nuk kërkon e as inkurajon vendosjet e negociuara	Inkurajon vendosjet e negociuara për t'iu shmangur shpronësimit dhe për të eliminuar nevojën për të përdorë autoritetin qeveritar për largimin e njerëzve me forcë.	Vendosjet e negociuara do të realizohen aty ku është e mundur, madje edhe përpara fillimit të procesit të shpronësimit, në përputhje me parimet kryesore të përvetësimit / kompensimit të tokës të përcaktuara në PPT.
Pranueshmëria/kualifikueshmëria dhe formaliteti	Shpronësimi kryhet vetëm për pronën e paluajtshme dhe strukturat e ndërtimit në pronën e	Mungesa e dokumentacionit të pronësisë nuk përjashton nga kualifikimi për ndihmë çdo bartës të pretenduar ose pretendues të pronës,	Prona e paluajtshme duhet të kompensohet pavarësisht nga statusi i formalitetit.

Çështja	Dispozitat e Ligjit të Kosovës për shpronësim	Kërkesat e BERZH-it	Masa / Aktiviteti për të plotësuar hendekun
Përdoruesit joformal të tokës dhe autorizimet	paluajtshme private. Procesi është i zbatueshëm vetëm për strukturat që janë të legalizuara ose që mund të legalizohen sipas ligjeve në fuqi në Kosovë në datën e nxjerrjes së vendimit përfundimtar për shpronësim.	pavarësisht nga statusi i tyre formal.	
	Përdoruesit joformal të tokës nuk njihen. Nuk ka provizione mbi të drejtat e kësaj kategorie personash.	Kompensimi që do të sigurohet për përmirësime në tokë dhe humbje të aseteve të ndryshme nga toka dhe asistenca për rivendosje u ofrohet përdoruesve joformal të tokës me kosto të plotë zëvendësimit.	Përdoruesit joformal të tokës të prekur nga humbja e aseteve dhe / ose përmirësimet në tokë do të marrin kompensim me koston e plotë të zëvendësimit.
	Sigurimi i kompensimit në vlerë të zëvendësimit	Kompensimi paguhet në bazë të vlerës së tregut të pronës. Nuk ka udhëzime specifike në rastet kur nevojitet restaurimi i jetesës.	Personat e prekur nga humbja e përhershme e parcelave të tokës do të marrin kompensim me koston e plotë të zëvendësimit. Personat e prekur nga tokë do të marrin plotë të zëvendësimit.
Rivendosja e jetesës	Nuk ka udhëzime specifike në rastet kur nevojitet restaurimi i jetesës. Asnjë dispozitë në lidhje me konsultimin në lidhje me restaurimin e mjeteve të jetesës ose monitorimit.	Masat e restaurimit të jetesës duhet të zbatohen për të siguruar që njerëzit e prekur të rivendosin ose, nëse është e mundur, të përmirësojnë standardet e para të projektit të jetesës, të jetesës dhe aktiviteteve të punësimit. Masat mund të bazohen në tokë, burime, paga dhe / ose aktivitete afariste.	Konsultimi me bizneset e prekura zbatohet si pjesë e sondazhit të dytë social-ekonomik të ndërmarrë për këtë PPTRJ. Masat e restaurimit të jetesës, kompensimet dhe praktikrat e monitorimit të përcaktuara në PPTRJ.

	Udhëzimi Administrativ i Nën-Ligjit MF-Nr. 02/2015¹⁵ mbulon humbjen e të ardhurave neto dhe rritjen e shpenzimeve për pronën e shpronësuar dhe i konsideron ato si dëm (neni 14). Humbja e të ardhurave neto deri në restaurimin e biznesit në një lokacion tjetër është kompensuar në bazë të të ardhurave neto 6 mujore dhe paguhet gjatë periudhës 6 mujore. Pagat për punëtorët e prekur paguhen gjatë periudhës Kompensimi do të sigurohet para zhvendosjes ose vendosjes së kufizimeve të qasjes Konsultimi me personat e prekur është thelbësor për të kuptuar pikëpamjet e tyre se si mund të rikthehen mjetet e tyre të jetesës
--	---

¹⁵ Instruksion Administrativ MeF-No 02/2015 për miratimin e metodave të vlerësimit teknik dhe kriterëve për llogaritjen e shumës së kompensimit për pronën e paluajtshme të shpronësuar dhe dëmet në lidhje me shpronësimin

Data përfundimtare	Përcakton dispozitat mbi datën përfundimtare, por nuk kërkon që data e tillë të jetë mirë e dokumentuar dhe shpërndarë në të gjithë zonën e projektit. Sipas legjislacionit kombëtar, data përfundimtare do të jetë data kur Organi shpronësues publikon vendimin për pranimin e kërkesës për përpunim të mëtejshëm në	Individët që lëvizin/shpërngulen në zonën e prekur të projektit pas datës përfundimtare nuk do të kenë të drejtën për kompensim dhe lloje të tjera të asistencës. Informatat në lidhje me datën përfundimtare do të dokumentohen mirë dhe shpërndahen në të gjithë zonën e projektit.	Data përfundimtare do të shpaloset dhe shpërndahet publikisht në media dhe takime publike në komunitetet e prekura përkatëse, në përputhje me parimet kryesore të përvetësimit / kompensimit të tokës të përcaktuara në PPT.
--------------------	--	---	--

Çështja	Dispozitat e Ligjit të Kosovës për shpronësim	Kërkesat e BERZH-it	Masa / Aktiviteti për të plotësuar hendekun
	Gazetën Zyrtare dhe në një gazetë që gëzon qarkullim të gjerë në Kosovë. Kompensimi nuk do të paguhet për koston ose vlerën për ndonjë përmirësim të pronës pas datës në të cilën është publikuar vendimi i pranimit të një kërkesë për përpunimin e mëtejshëm të shpronësimit në Gazetën Zyrtare, ose për çdo ndryshim në vlerën e tregut të pronës, pas qoftë datës së miratimit të vendimit që autorizon aktivitetet përgatitore ose datës së paraqitjes fillestare të kërkesës për shpronësim, cilado që është në rend e para. Data përfundimtare zbatohet për të drejtat formale ose të drejtat e njohura ligjore në pronë.		

Çështja	Dispozitat e Ligjit të Kosovës për shpronësim	Kërkesat e BERZH-it	Masa / Aktiviteti për të plotësuar hendeun
Individët dhe grupet e cënueshme	Nuk ka masa të posaçme në lidhje me grupet e cënueshme.	Duhet t'i kushtohet vëmendje e veçantë grupeve të cënueshme.	Identifikimi i personave të cënueshëm të vlerësuar në këtë PPT. Nuk është identifikuar asnjë person i tillë.
Mekanizmi i Ankimit	Pronarët ose zotëruesit e interesave kanë të drejtë të paraqesin ankesa në fazë të ndryshme të procesit (gjatë vlerësimit të nevojës për shpronësim dhe ligjshmërinë e procesit dhe gjatë përcaktimit të vlerës së paketës së kompensimit) dhe t'i paraqesin komente me shkrim autoritetit shpronësues gjatë procesit të konsultimit por nuk ka kërkesa për mekanizëm të ankesave specifik për projektin. Nuk njihen procese të konsultimit joformal jashtë mekanizmit të ankesave në dy faza të përshkruar më sipër.	Një mekanizëm i ankesave specifik për projektin duhet të krijohet sa më herët që është e mundur në proces, për të marrë dhe trajtuar me kohë shqetësimet specifike në lidhje me kompensimin dhe zhvendosjen që ngrihen nga persona të zhvendosur dhe / ose anëtarë të komuniteteve pritëse.	Procedura e ankimit është ngritur nga Plani i Angazhimit të Palës së Interesit (SEP) dhe është përfshirë në PPT, dhe do të zbatohet nga MI.

Çështja	Dispozitat e Ligjit të Kosovës për shpronësim	Kërkesat e BERZH-it	Masa / Aktiviteti për të plotësuar hendekun
Konsultimet dhe sigurimi i informacioneve	Autoriteti Shpronësues bën shpalosjen e informacioneve në vijim: njofton mbajtësin e pronës për kërkesën e paraqitur për shpronësim, publikon Vendimin për miratimin e Kërkesës, mbanë një dëgjim publik në Komunën ku ndodhen pronat, njofton pronarët e prekur / mbajtësit e interesave për të drejtën e tyre për të parashtruar ankesë në gjykatën kompetente për të kundërshtuar Vendimin, publikon Vendimin Përfundimtar për pranimin ose refuzimin e kërkesës. Nuk ka provizione mbi pronarët që mungojnë nga prona gjatë procesit të shpronësimit, pra nuk ka masa për të siguruar të drejtat e këtyre pronarëve që të informohen në kohë dhe si duhet për çdo veprim	Informatat që gjenden në PPT [dhe dokumentet e tjera të shpalosura siç është SEP (plani i angazhimit të palëve të interesit)] duhet të shpalosen publikisht për të siguruar që njerëzit e prekur të kuptojnë procedurat e kompensimit dhe të dinë se çfarë të presin në faza të ndryshme të projektit. Konsultimet me të gjitha PAP-të (palët e prekura të projektit) do të vazhdojnë gjatë gjithë ciklit të jetës së Projektit në përputhje me PPT-në, d.m.th. ato do të ndërmerren gjatë zbatimit të kompensimit dhe monitorimit dhe vlerësimit të pagesës së kompensimit.	Përveç shpalosjes së informacionit të përcaktuar nga legjislacioni kombëtar, NJIP do të sigurojë që PPT-ja të shpaloset publikisht dhe se dhënia e informacionit dhe konsultimet kryhen në përputhje me PPT-n me të gjithë PAP-të pavarësisht nga statusi i formalitetit. Për sa i përket pronarëve të munguar të pronave, MI duhet të angazhohet në mënyrë të qartë për të përdorur përpjekje të arsyeshme për identifikimin e duhur dhe zëriten e cdo pronari të munguar të pronave për të siguruar ofrimin me kohë dhe adekuat të informacionit dhe konsultimet në përputhje me PPT.

Çështja	Dispozitat e Ligjit të Kosovës për shpronësim	Kërkesat e BERZH-it	Masa / Aktiviteti për të plotësuar hendequn
	administrativ të ndërmarrë ndaj pronës së tyre dhe për mjetet efektive juridike. Nuk ka provizione mbi shpalosjen e informacionit ose konsultimet me palët e tjera të interesit që nuk janë identifikuar në Kërkesën për Shpronësim (p.sh. përdoruesit joformal)		
Monitorimi i zbatimit të risistemimit/rivendosjes	Nuk ka provizione	Marrëveshjet për monitorimin e rivendosjes duhet të përcaktohen nga plani i rivendosjes.	Monitorimi do të kryhet nga Ministria siç është përcaktuar në PPT.

Tabela 2: Analiza e hendeqeve që janë relevante për shpronësimin dhe mekanizmat e propozuar për afrues/tejkalues

3. INFORMACIONI BAZË

3.1. REGJISTRIMI I PËRGJITHSHËM

Popullsia e prekur potencialisht dhe parcelat e tokës u identifikuan në bazë të dokumentacionit të disponueshëm të projektit për zgjerimin e rrugës për qasje në komunën e Ferizajt. Të dhënat kadastrale (të dhënat mbi pronësinë e saktë dhe gjendjen e përdorimit) nga Elaborati i Shpronësimit u përdorën si bazë/pikënisje. Metodat shpesh të përdorura për grumbullimin e të dhënave për përgatitjen e Regjistrimit të përgjithshëm përfshinin observime në terren dhe ecje tërthore. Elaborati i Shpronësimit përcaktoi PAP-të me pretendime zyrtare për pronësinë / shfrytëzimin e tokës dhe identifikimi i përdoruesve joformal të tokës u krye me anë të referencimit të parcelave të prekura me ato të listuara në Elaborate në raport me dokumentacionin e projektimit dhe gjatë regjistrimit në terren. Ju lutem shihni Seksionin 3.3 të këtij dokumenti për detaje mbi PAP-të.

Regjistrimi i përgjithshëm i të gjithë PAP-ve përgjatë rrugës së projektit u zhvillua në mënyrë që të mblidhen dhe analizohen të dhënat dhe informatat e nevojshme për të identifikuar të gjitha kategoritë e ndikimeve. Baza e të dhënave të Regjistrimit të përgjithshëm përmban të dhëna për sa vijon:

1. vendndodhjen dhe Komunën Kadastrale,
2. numrin e parcelës së tokës,
3. llojin e parcelës së tokës,
4. llojin e identifikuar të ndikimit,
5. sipërfaqen e përgjithshme të parcelës së tokës (m²).

Baza e plotë e të dhënave është në formë të një dokumenti të veçantë në Excel. Informacioni konfidencial për personat dhe pronat individuale nuk do të shpalojë publikisht nga MI dhe/ ose BERZH.

Nga 176 persona të vizituar, 14 nuk u intervistuan, për shkak të arsyeve të mëposhtme:

- 6 refuzuan të intervistoheshin ose nuk ofruan përgjigje në pyetjet e parashtruara;
- 2 persona kishin mbyllur biznesin e tyre ose ishin në proces të mbylljes, pa lidhje me aktivitetet e Projektit;
- 6 persona nuk ishin të pranishëm në vend.

Respondentët e intervistuar deklaruan se zona e prekur nga projekti është përdorur për aktivitete të biznesit.

Pritet që gjithsej 120 persona të anketuar do të preken nga marrja e tokës, si më poshtë:

- 85 persona me të drejtën formale mbi tokën (të regjistruar në Elaboratin e Shpronësimit);
- 19 persona me mungesë të dëshmive për të drejtën mbi tokën, ose pronësi të panjohur (e regjistruar në Elaboratin e Shpronësimit);
- 16 persona pa të drejtë formale mbi tokën dhe të paregjistruar në Elaboratin e Shpronësimit.

Lloji dhe përmasa e ndikimeve të identifikuar janë shtjelluar në seksionet pasuese.

Për shkak të ndryshimeve në projekt të rrethrotullimit të qëndra tregëtare Eli-Ab, janë identifikuar 6 parcela shtesë që do të preken nga përvetësimi i tokës, prej të cilave tre janë deklaruar në pronësi publike dhe tre janë në pronësi private nga dy përdorues formalë.

3.2. ANKETA SOCIO-EKONOMIKE

Anketa e parë socio-ekonomike është kryer gjatë muajve qershor dhe korrik 2017 për të kërkuar mendimet e PAP-ve lidhur me ndikimet e projektit dhe pagesat e kompensimit, si dhe për të marrë të dhëna specifike mbi jetesën aktuale dhe kushtet e jetesës së PAP-ve, duke përfshirë identifikimin e kategorive të cenueshme të PAP-ve.

Anketa është kryer në periudhën 28 qershor-11 korrik 2017 nga një ekip i anketuesve të trajnuar, në bazë të pyetësorëve të anketave të përgatitura nga ekspertë për përvetësim të tokës.

Ekipi i anketuesve vizitoi pronat e identifikuar. Intervistat u kryen me pronarët / përdoruesit e prekur që jetonin në parcelat e prekura të tokës ose të pranishme në kohën e Anketës. Parcelat tokësore pa struktura ose pa askënd në to u regjistruan nga anketuesit në bazën e të dhënave të Regjistrimit të përgjithshëm.

Për qëllime të Anketës Socio-Ekonomike, janë përdorur tri lloje pyetësorësh, si më poshtë:

- (i) Pyetësori për pronarët e tokave (d.m.th. pronarët / shfrytëzuesit e parcelave të tokës pa struktura), dhe
- (ii) Pyetësori për familjet (p.sh. njerëzit që jetojnë në ose që përdorin strukturat banuese të prekura nga Projekti),
- (iii) Pyetësori për bizneset (p.sh. bizneset e vendosura në parcelën e tokës të prekur nga Projekti).

Përveç kësaj, çdo parcelë e tokës pa pronarë ose shfrytëzues të pranishëm u regjistrua nga anketuesit në bazën e të dhënave të Regjistrimit të përgjithshëm me të dhënat e mëposhtme: (i) vendndodhja, (ii) numri i parcelës kadastrale; (iii) e gjithë parcela e prekur (po / jo); (iv) strukturat fizike; (v) strukturat natyrore / kulturat; (vi) informacionin e marrë nga fqinjët, nëse ka.

Bizneset përgjatë apo në këtë pjesë të rrugës janë identifikuar edhe gjatë anketës së parë socio-ekonomike. Për shkak të faktit që të anketuarit nga anketa e parë nuk kanë dhënë informata mbi p.sh. të ardhurat neto vjetore, një anketë shtesë përcjellëse është realizuar gjatë janarit 2018 për të mbuluar informatat që mungojnë në p.sh. lloji i biznesit, shkalla e ndikimit mbi bizneset dhe mundësitë e restaurimit, shkalla e ndikimit në mjetet e jetesës dhe mundësitë e restaurimit të jetesës. Kjo anketë e dytë është

ndërmarrë nga NJIP dhe kompania IC Consulenten si ekip mbështetës i NJIP. Për këtë qëllim janë zhvilluar tre Pyetësorë si më poshtë:

- (i) Pyetësori për pronarët e bizneseve dhe ndërtesave (d.m.th. pronarët e biznesit që zhvillohet në baza ditore në ndërtesën / strukturën në pronësi të pronarit të biznesit),
- (ii) Pyetësori për pronarët e bizneseve (d.m.th. pronarët qiramarrës të bizneseve që gjenden në strukturat që do të preken nga Projekti që janë në pronësi të një pronari tjetër të ndërtesës)
- (iii) Pyetësori për pronarët e ndërtesës (d.m.th. pronarët e ndërtesave që gjenden në parcelën e tokës të prekur nga Projekti që momentalisht nuk përdoren për të zhvilluar biznesin, por me potencial për t'u përdorur si struktura biznesi).

Lista e bizneseve të prekura është nxjerrë nga Planet për Përvetësimin e Tokës për Rrugën e qasjes në Ferizaj (nëntor 2017) ku janë identifikuar edhe përdoruesit joformalë ashtu edhe ata formalë. Njësia për mbështetje të PIU dhe NJIP kanë organizuar vizitat dhe intervistat me PAP. Ekipi i anketuesve vizitoi pronat e synuara të identifikuar si vende të bizneseve të prekura për shkak të përvetësimit të tokës. Intervistat u kryen me pronarët e bizneseve dhe punëtorët e biznesit që kanë bizneset e tyre të vendosura në parcelat e prekura të tokës dhe që ishin të pranishme në kohën e Anketimit. Parcelat e tokave pa struktura apo aty ku nuk ishte askush u regjistruan nga anketuesit në bazën e të dhënave të Anketës. Parcelat e tokës me askënd të pranishëm në vend u ri-kontaktuan nëpërmjet telefonit.

Të dhënat e mbledhura nga anketa e dytë socio-ekonomike janë përmbledhur në fletët e Excel-it gjatë muajit shkurt 2018 me qëllim të përpilimit të bazës elektronike të të dhënave të anketës së dytë të synuar. Këto të dhëna janë përdorur për të identifikuar shkallën e ndikimeve të biznesit / jetesës, si dhe për të identifikuar dhe sugjeruar mundësitë për restaurimin e bizneseve / mjeteve të jetesës, respektivisht për zhvillimin e këtij Plani të Përvetësimit të Tokës dhe Restaurimit të Jetës.

Gjatë muajit Nëntor -Dhjetor 2018, dhe Prill-Maj 2019, një kompani e palës së tretë dhe një ekspert i pavarur socio-ekonomik është angazhuar nga NJIP për të ndërmarrë mbledhjen e të dhënave mbi pasuritë dhe bizneset që do të preken. Rezultatet e studimit të tretë janë përdorur për të përcaktuar ndikimet e sakta mbi mjetet e jetesës dhe për të llogaritur kompensimin adekuat për humbjen e jetesës.

3.3. NDIKIMET E IDENTIFIKUARA

Sipas Elaboratit të shpronësimeve, seksioni rrugor do të prek gjithsej 262 parcela tokësore në 6 komuna kadastrale të vendndodhura në Komunën e Ferizajt. Prej tyre, 16 parcela janë të listuara si tokë komunale ose si rrugë komunale, 62 nuk kanë pronar të listuar ose mungon dëshmia e pronësisë dhe 181 janë në pronësi private të pronarëve të ndryshëm (një ose më shumë pronarë). **Sipërfaqja e përgjithshme e tokës që do të pretendohet është 51,042 m² sipas Elaboratit të Shpronësimeve** (toka me kërkesë formale të pronësisë ose dëshmi munguese të pronësisë). Toka që do të përvetësohet nga persona pa pretendime formale mbi tokën nuk është regjistruar në Elaboratin e Shpronësimit.

Sipas Elaboratit, Projekti do të kërkojë përvetësimin e tokës të **6 parcelave të plota tokësore**, me një sipërfaqe të përgjithshme prej **1,644 m²**. Parcelat tjerat tokësore, të cilat kryesisht përdoren për aktivitete afariste, do të preken **nga përvetësimi i pjesshëm i tokës**, me një sipërfaqe të përgjithshme prej **49,398 m²**. Zonat e prekura kryesisht përdoren për magazinimin e përkohshëm dhe / ose shfaqjen e mallrave dhe materialeve para lokaleve/ambienteve të biznesit ose si zona parkimi. Tabela 3 paraqet një zbrëthim të hollësishëm të ndikimeve të Projektit në pronë në aspektin e përvetësimit të tokës. 6 parcela shtesë që do të preken nga përvetësimi i tokës për shkak të ndryshimeve të projektit në rethrotullimin e qendrës tregëtare Eli-Ab, prej të cilave tre janë në pronësi publike dhe tre janë parcela në pronësi private.

Nuk mund të përcaktohet nga Elaborati i Shpronësimit se a do të preket struktura nga marrja e tokës. Megjithatë, siç është përcaktuar gjatë anketës së zhvilluar në korrik të 2017 dhe konfirmuar gjatë Majit 2019, nuk pritet që do të ndodhë zhvendosja fizike e ekonomive familjare ose bizneseve si pasojë e zbatimit të Projektit. Bazuar në gjetjet e anketimit të dytë dhe të tretë socio-ekonomik, priten vetëm ndikime të pjesshme ndaj strukturave të biznesit, që lidhen me çrregullime të pjesshme gjatë ndërtimit dhe janë shpronësime që nuk ndikojnë në strukturat kryesore të biznesit. Sa i përket fazës së operimit të rrugës, disa nga bizneset do të humbasin aksesin që ata gëzojnë për momentin.

Gjithashtu pritet që do të jetë e nevojshme për të zënë përkohësisht një numër parcelash private dhe shtetërore për qëllime të vendosjes së stafit, makinave dhe materialit. Sidoqoftë, në këtë fazë të dizajnit të Projektit, nuk janë definuar lokacionet e

sakta të kampeve ndërtimore dhe nuk ka parashikime mbi numrin e parcelave të tokës private që mund të preken në këtë mënyrë. Megjithatë Ligji Vendor për Shpronësimet e konsideron shpronësimin e përkohshëm (neni 29), okupimin dhe shfrytëzimin e përkohshëm të çdo pasurie të paluajtshme private apo publike në qoftë se është e mundur vetëm në një veprim të tillë:

- në rast se toka është e domosdoshme për zbatimin e masave urgjente të nevojshme për mbrojtjen e jetës, shëndetit ose pronës ose zbatimin ose rivendosjen e rendit publik; dhe
- masa të tilla bëhen të domosdoshme për shkak të një ngjarjeje madhore ose për shkak të luftës, trazirave, trazirave civile ose ngjarjeve të ngjashme të jashtëzakonshme.

Prandaj, kontraktuesi do të jetë përgjegjës për zbatimin e një plani të qasjes së tokës që është në përputhje me këtë PPTRJ.

Ndikimi	Komuna Kadastrale	Numri i parcelave tokësore	Sipërfaqja e tokës që do të përvetësohet (m ²)	Komente ⁸
Përvetësimi i plotë i tokës	Ferizaj	2	550	-
	Telinoc i Jerlive	2	653	1 parcelë e regjistruar pa dëshmi pronësie
	Talinoc i Muhaxherëve	-	-	-
	Fshati i Vjetër	1	161	1 parcelë e regjistruar si rrugë
	Prelez i Jerlive	-	-	-
	Muhovc	1	280	1 parcelë e regjistruar pa certifikatë pronësie
Përvetësimi i pjesshëm i tokës	Ferizaj	121	25,934	44 parcela të regjistruara pa të dhëna për pronarin
	Telinoc i Jerlive	46	4,180	5 parcela e regjistruar pa dëshmi pronësie
	Talinoc i Muhaxherëve	20	1,198	2 parcela të regjistruar pa dëshmi pronësie

	Fshati i Vjetër	18	13,241	2 parcela të regjistruara si pronë komunale
	Prelez i Jerlive	11	3,403	2 parcela të regjistruar pa dëshmi pronësie
	Muhovc	34	1,442	7 parcela të regjistruara pa certifikatë

Tabela 3: Përmbledhje e ndikimeve të projektit në lidhje me përvetësimin e tokës sipas Elaboratit të shpronësimit

⁸Sipas Elaboratit të Shpronësimit të hartuar për këtë seksion.

Meqenëse Ligji i Shpronësimit i nje vetëm pronarët formal, nuk ka dhënë të dhëna për sipërfaqen e tokës që do të shpronësohet nga 16 PAP-ët (persona të prekur nga projekti) joformal të prekur, të cilët nuk janë të regjistruara në dokumentet zyrtare të shpronësimit. Për të marrë të dhëna mbi sasinë e tokës që do të merret nga persona pa pretendime formale mbi tokën dhe të cilët nuk janë fare të regjistruar në dokumentet zyrtare të shpronësimit, Konsulenti ka plotësuar dizajnin e Projektit me të dhënat kadastrale dhe gjithashtu përdorën të dhënat e mbledhura gjatë sondazhit të tretë socio-ekonomik. Tabela 4 ofron një pasqyrë të PAP-ve pa pretendime formale mbi tokat dhe ndikimet e pritura.

No.	Parcela nr.	Komuna	Lloji i biznesit të prekur	Shkalla e prekjës së Biznesit
1.	<u>1240-0</u>	<u>Ferizaj</u>	<u>(nuk ka të dhëna)</u>	Pjesore (bazament asfalti dhe betoni për aksesim në parcelë, gardh hekuri)
2.	<u>1250-6</u>	<u>Ferizaj</u>	<u>(nuk ka të dhëna)</u>	Pjesore (bazament zhavorri për hyrjen në parcelë)
3.	<u>1235-2</u>	<u>Ferizaj</u>	<u>(nuk ka të dhëna)</u>	Pjesore (bloqe betoni për aksesim në parcelë, gardh metalik)
4.	<u>1235-1</u>	<u>Ferizaj</u>	<u>(nuk ka të dhëna)</u>	Shiko më sipër, pjesë e parcelës nr. 1235-2
5.	<u>496-2</u>	<u>Talinoc i Jelive</u>	<u>(nuk ka të dhëna)</u>	Pjesore (bloqe betoni dhe bazë asfalti për aksesim në parcelë)
6.	<u>926-0</u>	<u>Talinoc i Jelive</u>	<u>(nuk ka të dhëna)</u>	Pjesore (bazament asfalti dhe betoni për aksesim në parcelë, gardh hekuri)
7.	<u>492-7</u>	<u>Talinoc i Jelive</u>	<u>(nuk ka të dhëna)</u>	Pjesore (bloqe betoni dhe bazë asfalti për aksesim në parcelë)
8.	<u>432-3</u> <u>433-1</u> <u>434-1</u> <u>435-1</u> <u>436-3</u>	<u>Talinoc i Jelive</u>	<u>(nuk ka të dhëna)</u>	Pjesore (magazinë – ndërtuar prej konstruksionit metalik dhe veshje llamarine me sipërfaqe 285 m ²)
9.	<u>87-2</u>	<u>Muhovc</u>	<u>Ambjent Bixhozi</u>	Pjesore (bloqe betoni për aksesim në parcelë)
10.	<u>75-2</u>	<u>Muhovc</u>	<u>(nuk ka të dhëna)</u>	Pjesore (bloqe betoni për aksesim në parcelë)
11.	<u>882-1</u>	<u>Talinoc i Jelive</u>	<u>(nuk ka të dhëna)</u>	Pjesore (bloqe betoni për aksesim në parcelë)

Tabela 4: Përmbledhja e ndikimeve të projektit në PAP-të joformal

Siç tregon edhe Tabela 4 më sipër, ndikimi në PAP-të joformal është i kufizuar në marrjen e tokës të pjesëve të vogla të tokës. Zona e prekur përdoret për ruajtjen e përkohshme të materialeve dhe mallrave dhe si hapësirë parkimi. Të gjithë të anketuarit në Pyetësorët nga sondazhi i dytë social-ekonomik u përgjigjën se zona e parkimit nuk gjeneron të ardhura neto shtesë për biznesin dhe kështu nuk konsiderohet si lloji i jetesës por si strukturë mbështetëse e aktivitetit kryesor të biznesit.

Duke mbivendosur të dhënat kadastrale me dizajnin e Projektit, Konsulenti ishte gjithashtu në gjendje të prodhonte ndikimet e pritura në strukturat e pranishme në parcela private të listuara në Elaboratin e Shpronësimit, siç tregohet në Tabelën 5. Bazuar në anketën, strukturat e prekura të paraqitura më poshtë nuk janë banuese dhe prandaj nuk parashikohet zhvendosje fizike e pronarëve formalë të tokës nga Projekti. Parcelat e tjera, që nuk janë të listuara në këtë tabelë pritet të preken vetëm nga marrja e tokës. Sidoqoftë, përmasa/shkalla e ndikimit në PAP-të formal do të verifikohet gjatë procesit të shpronësimit në përputhje me Ligjin e Shpronësimit, gjatë vlerësimit të pronës dhe ky është vetëm informacion indikativ.

No.	Parcela no.	Komuna	Lloji i biznesit të prekur	Shkalla e prekjës së Biznesit
1.	142-4	Ferizaj	Pikë Derivatesh	Pjesore (blloqe betoni për aksesim në parcelë)
2.	87-2	Muhovc	Ambjent Bixhozi	Pjesore (blloqe betoni për aksesim në parcelë)
3.	99-1	Muhovc	Pikë Derivatesh, ku përfshihet restaurant dhe autolarje	Pjesore (blloqe betoni për aksesim në parcelë)

Tabela 5: Përmbledhje e ndikimeve të projektit në strukturat e PAP-ëve formal

3.4. NJERËZIT DHE PRONAT E PREKURA

3.4.1. Anëtarët e familjes

Asnjë familje nuk do të preket nga shpronësimi i tokës, si rezultat i zbatimit të Projektit.

3.4.2. Rrugët private

Dy shtrirje të rrugëve do të ndikohen nga projekti:

- 5 m të një rruge private 150 m (ngastra nr. 1226-1 në Elaboratin e shpronësimit) ndërmjet dy pronave të regjistruara me 4 pronarë
- 50 m të një rrugice private 50 m (ngastra nr. 152-2 në Elaboratin e shpronësimit) e regjistruar në një pronar.

3.4.3. Përkatësia etnike

Duke pasur parasysh se çështja e kombësisë dhe/ose përkatësisë etnike është një çështje e ndjeshme socio-politike, respondentëve u është dhënë mundësia për t'iu përgjigjur pyetjes në një format të hapur. 100% e respondentëve u deklaruan si shqiptarë.

3.4.4. Prodhimi bujqësor

Asnjë tokë përgjatë seksionit të Projektit nuk përdoret për prodhim bujqësor.

3.4.5. Cenueshmëria

Duke pasur parasysh se seksioni i Projektit është i vendosur në një zonë komerciale, gjatë regjistrimit nuk janë identifikuar grupe të cënueshme që do të preken nga shpronësimi. Bazuar në gjetjet nga sondazhi social-ekonomik i dytë asnjë biznes i udhëhequr nga femrat nuk u identifikua.

3.4.6. Humbjet e perceptuara

Respondentëve iu kërkua të rendisin çdo lloj të mundshëm humbjeje të shkaktuar nga Projekti në një shkallë prej 1-3 sipas rëndësisë së saj, ku 1 nënkupton më të rëndësishmen: humbja e konsumatorëve, pengimi i biznesit për shkak të aktiviteteve ndërtimore, dëmtimi i pajisjeve dhe ndikime të tjera. Të anketuarit vunë në dukje se ndikimi më i rëndësishëm ishte çrregullimi i përkohshëm i orëve të tyre të punës gjatë fazës së ndërtimit për shkak të pluhurit dhe zhurmës nga aktivitetet ndërtimore. Siç është përmendur më parë në dokument, në bazë të rezultateve të anketimit të dytë socio-ekonomik, ndikimet ndaj strukturave të biznesit priten gjatë fazës së ndërtimit, që lidhen me çrregullimet e pjesshme gjatë ndërtimit dhe kjo është konfirmuar gjatë anketimit të tretë socio-ekonomik.

Përveç kësaj, gjatë anketimit të dytë social-ekonomik të synuar, të anketuarit kanë ngritur shqetësime lidhur me humbjen e aksesit në bizneset e tyre gjatë fazës së operimit të rrugës së re.

Nuk do të ketë humbje të përhershme të bizneseve për shkak të shpronësimit.

Shkalla e Ndikimeve	Parcela no.	Komuna	Statusi i Formalitetit	Lloji i biznesit të ndikuar	Shkalla e ndikimit të biznesit	Totali i PApë të ndikuar
Ndikime të pjesshme në strukturat e bizneseve priten për shkak të shqetësimeve të pjesshme gjatë aktiviteteve ndërtimore	142-4	Ferizaj	Formal	Pompë benzine	Pjesore (bllloqe betoni për aksesim në parcelë)	7
	87-2	Muhovc	Formal	Dyqan llotoarie	Pjesore (bllloqe betoni për aksesim në parcelë)	15
	99-1	Muhovc	Formal	Pompë benzine	Pjesore (bllloqe betoni për aksesim në parcelë)	34
	1240-0	Ferizaj	Joformal	(jo të dhëna)	Pjesore (bazament asfalti dhe betoni për aksesim në parcelë, gardh hekuri)	(jo të dhëna)
	1250-6	Ferizaj	Joformal	(jo të dhëna)	Pjesore (bazament zhavorri për hyrjen në parcelë)	(jo të dhëna)
	1235-2	Ferizaj	Joformal	(jo të dhëna)	Pjesore (bllloqe betoni për aksesim në parcelë, gardh metalik)	(jo të dhëna)
	1235-1	Ferizaj	Joformal	(jo të dhëna)	Shiko më sipër, pjesë e parcelës nr. 1235-2	(jo të dhëna)
	496-2	Talinoc i Jelive	Joformal	Pompë benzine	Pjesore (bllloqe betoni dhe bazë asfalti për aksesim në parcelë)	7
	926-0	Talinoc i Jelive	Joformal	(jo të dhëna)	Pjesore (bazament asfalti dhe betoni për aksesim në parcelë, gardh hekuri)	v
	492-7	Talinoc i Jelive	Joformal	(jo të dhëna)	Pjesore (bllloqe betoni dhe bazë asfalti për aksesim në parcelë)	(jo të dhëna)
	432-3 433-1 434-1 435-1 436-3	Talinoc i Jelive	Joformal	(jo të dhëna)	Pjesore (magazinë – ndërtuar prej konstruksionit metalik dhe veshje llamarine me sipërfaqe 285 m ²)	60
	87-2	Muhovc	Joformal	Dyqan llotoarie	Pjesore (bllloqe betoni për aksesim në parcelë)	15
	75-2	Muhovc	Joformal	(jo të dhëna)	Pjesore (bllloqe betoni për aksesim në parcelë)	(jo të dhëna)
	882-1	Talinoc i Jelive	Joformal	(jo të dhëna)	Pjesore (bllloqe betoni për aksesim në parcelë)	(jo të dhëna)

Tabela 6: Tabela Përmbledhëse e Humbjeve të Perceptuara

3.4.7. Preferencat e Kompensimit

Një total prej tre respondentëve shprehën një preferencë kompensimi, duke thënë se

ata do të ishin të kënaqur me kompensimin monetar, ndërsa PAP-ët e tjerë të anketuar nuk kishin preferenca ose kërkesa specifike kompensimi.

3.4.8. Bizneset

Një total prej 14 biznesesh, 3 formal dhe 11 joformal pritet t'i nënshtrohen shpronësimit të pjesshëm të tokës, siç përcaktohet në Seksion 3.3. Bizneset përfshijnë pompa benzene dhe dyqane llotarie. Tabela 6 paraqet një pasqyrë të ndikimeve të pritura në PAP formalë. Kjo është vetëm si informacion tregues, pasi që vlefshmëria zyrtare nga autoritetet do të kryhet në përputhje me Ligjin për Shpronësimet.

Nuk pritet që strukturat e përhershme të PAP-ve informale të ndikohen nga shpronësimi i tokës, përveç p.sh. pjesët e parkingjeve ose zonat e magazinimit të përkohshëm para bizneseve.

Tabela 7 paraqet ndarjen e shpronësimit të pritur të tokës për bizneset sipas kategorive të PAP (formal / joformal), ndërsa Tabela 8 jep informacion mbi shkallën dhe llojin e ndikimeve të biznesit.

Kategoritë e pronarëve të bizneseve	Numri i PAP-ëve	Sipërfaqet e Tokës për tu Përvetësuar (m ²) ⁹
Persona me pretendime formale për pronësinë e tokës	83	40,112
Persona me mungesë të provave të pronësisë por të regjistruar në dokumentin zyrtar të shpronësimit	19	8,811
Persona pa pretendime formale në pronësinë e tokës dhe të pa regjistruar në dokumentet zyrtare të shpronësimit	16	841

Table 7: Pasqyrë e Ndikimeve të Projektit lidhur me Përvetësimin e Tokës

Nëse përdoruesit e tokave joformale nuk janë në gjendje të ofrojnë dëshmi të pronësisë në periudhën pasuese, ata do të kenë kërkesë për të drejtën në përputhje me matricën e të drejtave të paraqitura në Tabelën 9 të këtij dokumenti. Të dhënat zyrtare të kadastrës (një kopje të listës poseduese dhe regjistrave të pronave të tjera të paluajtshme, planeve kadastrale dhe hartave që mbulojnë parcelën ose objektet përkatëse) duke përfshirë informacione si pronari i parcelës, numri i parcelës, gjendja e përdorimit ose deklarata e gjykatës lidhur me tokën e trashëguar, kontrata e verifikuar e blerjes që përmban informacion mbi pronarin e mëparshëm / të ri të parcelës dhe të dhënat e tjera personale të identifikimit konsiderohet të jetë e vlefshme për të vërtetuar mungesën e pronësisë.

Shkalla dhe lloji i ndikimit	Faza e projektit	Kategoria
Ndikimet e pjesshme ndaj biznesit (p.sh. ndikimet ndaj strukturave, ndikimet në akses, ndikimet në parkim), por biznesi mbetet i qëndrueshëm	Faza e ndërtimit dhe faza e operimit	Pronarët e bizneseve dhe të ndërtesave / Pronarët e bizneseve
Ndikimet e pjesshme ndaj biznesit (p.sh. ndikimet ndaj strukturave, ndikimet në akses,	Faza e ndërtimit	Punonjësit

Shkalla dhe lloji i ndikimit	Faza e projektit	Kategoria
ndikimet në parkim), por biznesi mbetet i qëndrueshëm		
Ndikimet e pjesshme ndaj biznesit (p.sh. ndikimet për qasje, ndikimet në parkim), por biznesi mbetet i qëndrueshëm	Faza e operimit	Pronarët e bizneseve dhe të ndërtesave / Pronarët e bizneseve
Humbja e qiramarrësve dhe të ardhurat neto nga qiramarrësit	Faza e ndërtimit	Pronarët e ndërtesave të cilët nuk zotërojnë tokën ku vepron biznesi (ndërtesa me qira)

Tabela 8: Pasqyrë e ndikimeve të lidhura me projektin në bizneset e prekura

Gjatë anketimit të parë socio-ekonomik në vitin 2017, asnjë nga të anketuarit nuk shpalosi të ardhurat neto të tyre mujore, kështu që potenciali për humbjen e të ardhurave neto për shkak të aktiviteteve ndërtimore, të cilat parashihen të zgjasë 18 muaj, nuk mund të vlerësohej. Prandaj, hulumtimi i dytë i synuar është ndërmarrë në vitin 2018, megjithatë vetëm pak të anketuar janë përgjigjur në këtë pyetje të veçantë mbi të ardhurat neto totale vjetore. Për llogaritjen përfundimtare të kompensimit burimi zyrtar i informacionit do t'i referohet pagës së përcaktuar nga Këshilli Ekonomik Fiskal që përcakton pagën minimale në Kosovë dhe të ardhurave neto të nxjerra nga Administrata Tatimore e Kosovës (periudha fiskale 2016-2017). Më e larta prej këtyre të dyjave (paga minimale dhe të ardhurat neto të nxjerra nga Administrata Tatimore) do të aplikohet.

Për informacion më të detajuar mbi ndikimin e biznesit, lutemi referojuni Aneksit 4.

Bazuar në informacionin nga sondazhi i dytë i synuar, nuk pritët që Projekti të shkaktojë humbje të përhershme të të ardhurave neto për aktivitetet tregtare, pasi asnjë biznes nuk pritët të mbyllet apo të zhvendoset si rezultat i zbatimit të Projektit. Megjithatë, kompensimi do të paguhet për strukturat e prekura, humbjen e përkohshme të të ardhurave neto dhe pagave për punëtorët gjatë përçarjeve të përkohshme për shkak të fazës së ndërtimit, nëse ndonjë. Ka potencial që 14 biznese të mund të preken përkohësisht nga humbja e aksesit ose pluhurit gjatë aktiviteteve të ndërtimit. Prandaj parcelat e specifikuar në Tabelën 6 do të jenë subjekt i zbatimit në kohë të masave lehtësuese për të shmangur shqetësimet e përkohshme dhe ndikimet e pjesshme për bizneset, si:

- Lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin
- Të mbajë qasje në bizneset në çdo kohë dhe të kufizojë humbjen e aksesit vetëm në orët e punës
- Organizimi adekuat i vendit të ndërtimit me qëllim të ruajtjes së qasjes në biznese
- Të monitorojë zbatimin e masave të sugjeruara.

Duke pasur parasysh që nuk ka ndikime në fazën e operimit, kjo fazë e projektit nuk do të konsiderohet për kompensim. Asnjë masë e restaurimit të jetesës nuk është e aplikueshme gjatë fazës së funksionimit, pasi që bizneset e prekura pritët të vazhdojnë aktivitetet e tyre.

4.

PARIMET KRYESORE TË KOMPENSIMIT, PÛRKUFIZIMET DHE ÇËSHITJET

Parimet e mëposhtme të përvetësimit të tokës dhe kompensimit janë kryer nga Ministria e Infrastrukturës së Kosovës dhe do të respektohen gjatë zbatimit të Projektit:

1. **Përvetësimi i tokës** do të kryhet në përputhje me *Ligjin për Shpronësimin e Pronës së Paluajtshme në Kosovë*, Politikën Mjedisore dhe Sociale të BERZH-it 2014 dhe Kërkesën e saj të Performancës 5 (*Përvetësimi i Tokës, Risistemimi/rivendosja e Detyrueshme dhe Ekonomike*), këtë PPT dhe praktikat e mira ndërkombëtare. Projekti do të mundësojë marrjen parasysh të mikro rishtirive/riarranzhimeve me qëllim që të shmangët përvetësimi i tokës aty ku është e mundur.

2. **Të gjithë personat e prekur do të njoftohen** dhe konsultohen gjatë përgatitjes dhe zbatimit të Projektit. Të gjithë pronarët, banorët dhe shfrytëzuesit do të vizitohen dhe do t'iu shpjegohet procesi i përvetësimit të tokës dhe ndikimet specifike në tokën e tyre, ashtu që të mundësohet bërja e mikro-rreshtimeve, në mënyrë që të jepet mundësia për të bërë mikro riarranzhime/rishtrirje për të zvogëluar ndikimet dhe shqetësimet e mundshme.
3. **Vendbanimet e negociuara do të kryhen** aty ku është e mundur për të ndihmuar në eliminimin e nevojës për të përdorur autoritetin qeveritar për t'i larguar njerëzit me forcë.
4. **Plani i detajuar i Përvetësimit të Tokës dhe Restaurimit të Jetesës (PPTRJ) në përputhje me KP 5** do t'i nënshtrohet konsultimit publik. Çdo informacion/e dhënë mbi pronat dhe personat e prekur në PPTRJ, do të trajtohet si informacion konfidencial dhe nuk do të shpaloset publikisht nga Ministria, ndonjë Komunë dhe/ose BERZH-i.¹⁰ PPT-ja bazohet në informacione të besueshme, të përditësuara dhe përmban informata themelore për Projektin, ndikimet e Projektit, njerëzit e prekur dhe pasuritë (asetet), të drejtat e të gjitha kategorive të njerëzve të prekur si dhe çdo çështje ligjore që lidhen me risistemimin/rivendosjen ose ndonjë hendeku në mes legjislacionit të Kosovës dhe KP 5. **Anketa bazë/pikënisje socio- ekonomike dhe regjistrimi** për PPT-në kanë identifikuar shfrytëzuesit formalë të tokës/pronës dhe një person, pretendimi mbi pronësinë i të cilit, i shpalosur gjatë regjistrimit nuk përputhet me atë të ofruar në dokumentet zyrtare të shpronësimit.
Prandaj, nëse nuk është në gjendje të paraqesë dëshmi të pronësisë, ky person do të ketë të drejtën e autorizimit/titullit siç është përshkruar në Tabela 4 të këtij dokumenti.
5. **Data përfundimtare** për konstatimin e të drejtës/kualifikueshmërisë **për pronarët/përdoruesit formal të tokës** do të jetë **data në të cilën vendimi për pranimin e kërkesës** për procedim të mëtejme të shpronësimit (lëshuar para Vendimit preliminar) publikohet në Gazetën Zyrtare. Personat që janë vendosur në zonën e Projektit pas datës përfundimtare nuk do të kenë të drejtë për çfarëdo kompensimi. Data përfundimtare do të shpaloset dhe shpërndahet publikisht në media dhe takime publike në komunitetet e prekura përkatëse.
Data përfundimtare për vendosjen e të drejtës **për përdoruesit joformal të tokës** do të jetë data e fundit e regjistrimit e ndërmarrë si pjesë e këtij PPTRJ-je, d.m.th. **11 korrik 2017**. Në përputhje me *Ligjin për Shpronësimin e Pronës së Paluajtshme*, nga shuma e kompensimit përjashtohen si më poshtë:
 - kostoja ose vlera e çfarëdo përmirësimi që i është bërë pronës, objekteve të ndërtuara ose të zgjeruara në pronë, ose pemëve dhe kulturave të mbjella në pronë pas datës në të cilën vendimi për pranimin e kërkesës për procedim të mëtejme të shpronësimit (lëshuar para Vendimit preliminar) publikohet në Gazetën Zyrtare,
 - çfarëdo ndryshimi në vlerën e tregut të pronës që ndodh ose pas datës së miratimit të vendimit që autorizon aktivitetet përgatitore për atë pronë ose datën e dorëzimit fillestar të kërkesës për shpronësim, cilado që paraqitet më herët,
 - dhe çfarëdo ndryshimi tjetër në vlerën e tregut të pronës para fillimit të procedurës së shpronësimit, nëse dëshmohet se ndryshimet e tilla mund t'i atribuohen manipulimit të çmimit ose manipulimit të tregut ose spekulimit nga personat (ose të afërmit ose bashkëpunëtorët e tyre) të cilët ishin në dijeni të informacionit lidhur me shpronësimin e afërt ose të mundshëm të pronës.
6. **Të gjithë pronarët, banorët apo shfrytëzuesit** e tokës së prekur në kohën e datës përfundimtare, me ose pa të drejta të plota të pranuar të pronësisë, **kualifikohen për kompensim dhe/ose ndihmë**, ashtu siç parashihet në Matricën e të Drejtave (Tabela 4 e këtij dokumenti).
7. **Zënia e përkohshme** e tokës për qëllime të ndërtimit do të kompensohet në përputhje me *Ligjin për Shpronësimin e Pronës së Paluajtshme*, ashtu siç parashihet në Matricën e të Drejtave (Tabela 4 e këtij dokumenti).
8. **Standardi i jetës** dhe/ose mjetet e jetesës së njerëzve të prekur do të rivendoset/restaurohet, e mundësisht edhe të përmirësohet në afat sa më të

¹⁰ PPTRJ-ja që përmban informacion/të dhëna konfidenciale do të quhet "vetëm për përdorim të brendshëm" dhe një version i dytë i PPTRJ-së i quajtur "version publik" nuk do të përmbajë informacione/të dhëna të tilla.

shkurtër.

9. **Vlerësimi zyrtar i pasurive/përmirësimeve në tokë** do të kryhet nga vlerësues të certifikuar nga Zyra për vlerësim të pronës së patundshme (Departamenti i tatimit në pronë në kuadër të Ministrisë së Financave) apo nga vlerësues të certifikuar të përzgjedhur në bazë të procedurës së prokurimit publik.
10. **Kompensimi** do të ofrohet para përvetësimit të tokës. Çështjet e ndërlidhura me pagesën e kompensimit në mjete monetare, do të diskutohen dhe dakordohen me pronarët dhe të gjithë pjesëtarët e amvisërive të prekura. Kompensimi në mjete monetare do të paguhet në tërësi në llogaritë bankare të përcaktuara nga pronarët, në marrëveshje me të gjithë pjesëtarët e prekur të amvisërive. Në rastet kur ka më shumë se një pronar të pronës, (gjegjësisht, bashkëpronësi nga çiftet e martuar), shumat e kompensimit do të ndahen dhe do të paguhen në llogari bankare të cilat ata i përcaktojnë.
11. **Personave të prekur nga Projekti dhe komuniteteve do t’iu sigurohen informacione dhe do të konsultohen** në mënyrë që t’iu lehtësohet pjesëmarrja e hershme dhe e informuar në procesin e vendimmarrjes lidhur me përvetësimin e tokës.
12. **Qasja në informata dhe ndihma për personat/amvisëritë e cënueshme** do të lehtësohet nga MI-ja dhe Komuna, varësisht prej nevojave të tyre specifike, në bazë të shqyrtimit për secilin rast veç e veç, të kryer me ndihmën e Zyrës për vlerësim të pasurisë së paluajtshme (në kuadër të Ministrisë së Financave) dhe departamenteve përkatëse sociale të Komunës.¹¹
13. Do të themelohet një **mekanizëm efektiv i ankimit** për pranimin dhe shqyrtimin e shqetësimeve specifike me kohë, përkritazi me kompensimin dhe zhvendosjen, të ngritura nga personat e zhvendosur.
14. MI-ja do të **monitorojë zbatimin e procesit të përvetësimit të tokës**, si përmes aranzhimeve të brendshme, zyrtare institucionale ashtu edhe përmes një monitoruesi të pavarur, të jashtëm. MI-ja do të inkurajojë institucionet tjera, organizatat ndërkombëtare dhe OSHC-të vendore që të përfshihen në procesin e monitorimit (ju lutem shihni Kapitullin **Error! Reference source not found.** për detaje).

5. **KOMPENSIMI, TË DREJTAT DHE MASAT E RESTAURIMIT TE JETESES**

Të gjithë personat që kanë zënë tokën e prekur nga Projekti, të regjistruar në regjistrim (pronarët dhe përdoruesit, si formale dhe joformale) kanë të drejtën e kompensimit dhe / ose të restaurimit të mjeteve të jetesës ose ndihmës tjetër siç përshkruhet në Tabelën 8. Niveli dhe madhësia e ndihmës mund të ndryshojnë në kategori të ndryshme të PAP, sipas ndikimit të identifikuar në Seksionin 3.3 të këtij PPTRJ. Strategjia e restaurimit të mjeteve të jetesës synon të rivendosë mjetet e jetesës së PAP-ve, të cilët do të ndikohen nga marrja e përhershme e tokës e projektit dhe gjithashtu nga shqetësimet e përkohshme nga punimet e ndërtimit, deri në nivelet e para-projektit. PAP-të ndodhen përgjatë rrugës Ferizaj. Jetesa / bizneset e PAP-ve ndryshojnë sipas llojit të biznesit, të ardhurave neto dhe numrit të punëtorëve.

Lloji i ndikimit

**Kategoria e
PAP-ëve**

E drejta

HUMBJET E PËRHERSHME

¹¹ Lista indikative e aktiviteteve përfshin: takimet individuale për të shpjeguar kriteret e pranueshmërisë/kualifikueshmërisë dhe të drejtat që u takojnë, procesin e pagesave (gjegjësisht, duke u kujdesur që dokumentet e kompensimit dhe procesi i pagesave të kuptohen si duhet), ndihmë në periudhën pas pagesës për të siguruar të hollat e kompensimit dhe për të ulur rreziqet nga keqpërdorimi apo plaçkitja

Humbja e përhershme e strukturave, tokës për ndërtim (duke përfshirë humbjen e qasjes në tokë në pronësi private ose tokë/burime publike).	Pronari i tokës	Kompensimi në mjete monetare me koston e plotë të zëvendësimit OSE Zëvendësimi i tokës për ndërtim
	Përdoruesi formal i tokës (qiramarrësi)	Informata për përvetësimin e tokës së paku tre muaj përpara hyrjes në posedim të tokës, për t'i mundësuar qiramarrësit të gjejë tokë tjetër për qira
	Përdoruesi joformal i tokës	Ndihma për identifikimin e tokës/burimeve zëvendësuese për përdorim, përpara hyrjes në posedim të tokës
Humbja e strukturave jo-rezidenciale (gardheve, strehë/hangareve, etj.) dhe infrastrukturës	Pronari i strukturës dhe infrastrukturës jo-rezidenciale (pronari i biznesit dhe ndërtesave / pronari i ndërtesës)	Kompensimi në mjete monetare me koston e plotë të zëvendësimit DHE Kompensimi i zhvendosjes për asetet e luajtshme ose ndihmë për t'i lëvizur ato (nëse kërkohet) Mbështetjen e tranzicionit gjatë periudhës që duhet për të rivendosur biznesin në një vend tjetër (kompensimi i periudhës së tranzicionit).
	(biznesi formal ose joformal ose aktiviteti ekonomik)	Kompensimi në të holla për të ardhurat neto të humbura gjatë fazës së ndërtimit dhe / ose pagat për punëtorët e punësuar në formën e pagës 6 mujore si pagesë në tranzicion.
Humbja e përhershme e aksesit për shkak të funksionimit të rrugës së re	Pronarët e bizneseve dhe të ndërtesave / Pronarët e ndërtesave	Sigurimi i qasjes së ngjashme ose të përmirësuar në vendndodhjen e biznesit. Asistencë në sigurimin e një aranzhimi alternativ të parkimit për biznesin dhe klientët e tij në qoftë se parkimi është prekur.
HUMBJET E PËRKOSHME		
Humbja e përkohshme e tokës për ndërtim. Për përdoruesit e tokës, kjo i referohet qasjes në tokë në pronësi private ose tokë/burime publike	Pronari i tokës	Kompensimi në mjete monetare me koston e plotë të zëvendësimit për zënie e përkohshme të tokës, në shumën e qirasë sipas çmimit të tregut DHE Restaurimi i tokës dhe infrastrukturës së prekur në kushtet e para-projektit DHE Kompensimi në mjete monetare për çfarëdo humbje/dëmtimi të aseteve (gjegjësisht, strukturat, gardhet, strehë/hangare) me çmim të zëvendësimit
	Përdoruesi formal i tokës (qiramarrës)	Informata për përvetësimin e tokës së paku tre muaj përpara hyrjes në posedim të tokës, për t'i mundësuar qiramarrësit të gjejë tokë tjetër për qira

	Përdoruesi joformal i tokës	Ndihma për identifikimin e tokës/burimeve zëvendësuese për përdorim, përpara hyrjes në posedim të tokës
Humbja e përkohshme e të ardhurave neto të biznesit dhe/ose mjeteve të jetesës (zhvendosja ekonomike) që rezultojnë nga qasja më e vështirë në tokë, ndikimet e telasheve lidhur me ndërtimet (zhurma, pluhuri)	Pronari i biznesit dhe ndërtësës (biznesi formal ose informal ose aktiviteti ekonomik)	Kompensimi në të holla për të ardhurat neto të humbura (ose të ardhurat neto të parashikuara joformale dhe/ose humbja e mjeteve të jetesës) gjatë periudhës së çrregullimeve Qasje alternative gjatë ndërtimit. Nëse nuk mund të sigurohet akses alternativ, kompensimi në të holla për të ardhurat neto të humbura gjatë fazës së ndërtimit dhe / ose pagat për kohëzgjatjen e ndikimit Asistencë në sigurimin e një aranzhimi alternativ të parkimit për biznesin dhe klientët e tij në qoftë se parkimi është
Humbja e përkohshme e vendit të punës dhe / ose burimeve të jetesës (zhvendosja ekonomike) që rezultojnë nga akses i më i vështirë në tokë dhe ndikimet e shqetësimeve të lidhura me ndërtimet (zhurma, pluhuri)	Punonjësit	Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, kompensohi pagat e humbura gjatë periudhës së ndërprerjes OSE sigurojnë mbështetje në gjetjen e punës alternative.
Humbja e përkohshme e qiramarrësve dhe humbja e të ardhurave neto nga qiramarrësit	Pronarët e ndërtimit	Kompensimi në para për të ardhurat neto të humbura (ose të ardhurat neto të parashikuara informale dhe / ose humbja e jetesës) gjatë periudhës së ndërprerjes
Humbja e lokacionit me qira për të drejtuar biznesin dhe shqetësimet e përkohshme të biznesit gjatë ndërtimit	Pronarët e bizneseve (qiramarrësit)	Informacion mbi blerjen e tokës së paku tre muaj përpara hyrjes në posedim të tokës, për t'i mundësuar qiramarrësit të gjejë ndërtesa të tjera për biznesin e tij për qira. Sigurimi i përkrahjes së tranzicionit gjatë periudhës që nevojitet për të rivendosur biznesin në një vend alternativ (periudha e tranzicionit deri në gjashtë muaj). Kompensimi në të holla për të ardhurat neto të humbura gjatë fazës së ndërtimit dhe / ose pagat për kohëzgjatjen e ndikimit.
HUMBJE TË TJERA TË PAPËRCAKTUARA		
Çfarëdo ndikimi i papërcaktuar (humbje e përhershme ose e përkohshme)	Të gjithë PAP-ët	Çdo ndikim i papërcaktuar do të zbutet në përputhje me si Ligjin e Kosovës për Shpronësimin ashtu dhe parimet dhe kërkesat e Politikës së BERZH-it. Në rast të mospërputhjeve në mes të Ligjit mbi Shpronësimin dhe Politikës së BERZH-it në një rast të veçantë, do të mbizotërojnë dispozita më e favorshme për pronarin/përdoruesin e prekur

Tabela 9: Matrica e të drejtave

5.1. PERLLOGARITJA E KOMPENSIMIT

Toka do të kompensohet në bazë të vlerës së tregut në përputhje me *Ligjin për Shpronësimin e Pronave të Paluajtshme në Kosovë* dhe gjithashtu në përputhje me Politikën Mjedisore dhe Sociale të BERZH 2014 dhe Kërkesën e saj të Performancës 5 (*Blerja e Tokës, Zhvendosja e Detyrueshme dhe Zhvendosja Ekonomike*) përfshihen edhe përdoruesit informalë të tokës. Llogaritja përfundimtare do të përcaktohet nga Zyra për Pronën e Paluajtshme gjatë vitit 2018.

Strukturat do të kompensohen me kosto të plotë zëvendësimi (vlera e tregut + të gjitha taksat dhe kostot shtesë). Vlerësimi i strukturave do të bëhet edhe nga Zyra për Pronën e Paluajtshme gjatë vitit 2018, e cila konsideron kritere të tilla si: lloji i ndërtesës, materiali ndërtimor, sipërfaqja në m² për strukturat rezidenciale dhe jo-rezidenciale, viti i ndërtimit, qasja në rrugë, shërbimet publike, sistemin e ngrohjes, gjendjen e objektit, kushtet e qiradhënies dhe të qirasë, koston e funksionimit dhe mirëmbajtjen etj.

Llogaritja e kompensimit për humbjen e mundshëm të ardhurave neto të biznesit ose humbja e pagave për punëtorët llogaritet për rastet kur aksesit alternativ nuk mund të sigurohet gjatë periudhës së shqetësimit. Llogaritja do të kryhet në bazë të të ardhurave neto vjetore dhe shumës së pagave, si dhe në bazë të kohëzgjatjes së supozuar të punimeve ndërtimore. Kohëzgjatja maksimale e punimeve të ndërtimit është 18 muaj sipas dokumentacionit të tenderit, megjithatë pritet që mund të zgjasë më pak nëse punimet e ndërtimit në pjesë të veçanta të rrugës përfundojnë më shpejt. Pasqyra e detajuar e kostove të llogaritjes së kompensimit jepet në tabelat në Shtojcën 4 (Tabela 10, Tabela 11 dhe Tabela 12). Këto llogaritjet do të merren në konsideratë nga Zyra për Pronën e Paluajtshme gjatë vitit 2019, në mënyrë që të llogaritet kompensimi për ndikimet e jetesës, masat e duhura të restaurimit të jetesës.

Për të gjitha rastet janë të ardhurat neto të biznesit dhe / ose pagat e punonjësve janë të panjohura, Zyra e Pronave të Paluajtshme bën llogaritjen e kompensimit në përputhje me ligjin vendor, respektivisht Zyra lejohet të kërkojë raporte zyrtare nga bankat, kur PAP-të kanë bankën e tyre llogaritë, raportet tatimore etj., ose bën një analizë krahasuese me biznesin e njëjtë ose të ngjashëm me fitimin / pagat e njohura.¹²

6. SHPALOSJA E INFORMATAVE DHE KONSULTIMET PUBLIKE

Kërkesat për shpalosje të informatave relevante për Projektin dhe për konsultimet publike, janë paraparë në Planin për përfshirjen e hisedarëve/palëve të interesit (PPH), të përgatitur nga MI-ja, në vitin 2015, me qëllim të përmirësimit të përfshirjes së hisedarëve, në përputhje me legjislacionin lokal dhe me kërkesat e BERZH-it.

Njësia e Implementimit të Projektit (NJIP) është themeluar për Projektin, që përbëhet nga përfaqësuesit e MI-së, përgjegjës për të siguruar zbatimin e duhur të PPT-së dhe përgjegjës për komunikimin me Komunën e Ferizajt dhe konsultimet me PAP-të, si dhe përfaqësuesit e Zyrave Lokale për Komunitete (ZLK).

NJIP-ja, së bashku me përfaqësuesit e Komunës së Ferizajt dhe MMPH (përgjegjës për shpronësimin) janë përgjegjës për komunikimin me komunitetet dhe njerëzit e prekur.

6.1. SHPALOSJA E INFORMATAVE DHE KONSULTIMET TË MBAJTURA DERI MË SOT

Gjatë tri viteve të fundit, Komuna e Ferizajt dhe MI-ja kanë mbajtur prezantime të Projektit në Komunë. Përfaqësuesit e organizatave joqeveritare lokale (OJQ), pakicat (si popullata rome), mediat dhe aktorët e tjerë u ftuan në këto prezantime.

Informata të shkurtra për Projektin u botuan edhe në mediat lokale dhe portale të

¹² Bazuar në informatat e dhëna nga Zyra e Pronës së Paluajtshme

lajmeve në internet, si dhe në faqet e internetit të MI-së dhe Komunës¹³.

Pakoja e shpalosjes të vigjilencës/kujdesit të duhur për vitin 2015 (PPH, PJT dhe KPT) (SEP, NTS, LAF) është publikuar në faqen e internetit të MI-së në anglisht, shqip dhe serbisht.

Në Janar 2017, pronari i qendrës tregtare "ELI-AB" paraqiti një ankesë në MI lidhur me pozitën e rrethrotullimit nr. 2, duke pretenduar se do të ndikonte qasjen nga ana e konsumatorëve, që ishte nga të katër drejtimet dhe duke kërkuar vendosjen e saj rreth 60 m në veri. Domethënë, dizajni i ri kufizon qasjen në qendrën tregtare vetëm trafikut nga ana lindore. I gjithë trafiku nga ana e perëndimit do të duhet të udhëtojnë 2.5 km deri në rrethrotullimin e ardhshëm dhe të udhëtojnë 2,5 km prapa për të hyrë në qendrën tregtare. Trafikut nga ana veriore dhe jugore gjithashtu do t'i duhet të lëshojë autostradën në rrethrotullimin e ri, pastaj të udhëtojë 2.5 km deri në rrethrotullimin tjetër në mënyrë që të kthehet dhe të vijë prapa. MI ka shqyrtuar ankesën dhe ka mbajtur takime me personin e prekur për të vlerësuar zgjidhjet e mundshme.

Konsultimet janë duke vazhduar për momentin. Vendimi përfundimtar lidhur me këtë çështje do të bëhet për të akomoduar kërkesat e projektimit dhe sigurisë së trafikut dhe PAP do të informohet në përputhje me këtë PPTRJ dhe PPH.

Më 16 Janar 2018, PPT rruga për qasje në Ferizaj është shpalosur për publikun në tri gjuhë në faqen e internetit të MI-së dhe të Komunës së Ferizajt dhe u përditësua në Tetor 2018. Dëgjimi i parë publik në përputhje me legjislacionin vendor mbi procesin e shpronësimit është realizuar më 18 janar 2018, në Komunën e Ferizajt (zonat kadastrale: Prelez i Jerlive, Muhoc, Talinoc i Jerlive, Talinoc i Muhaxherëve, Ferizaj dhe Fshati i Vjetër). Gjithsej 95 pjesëmarrës morën pjesë në takimin e parë publik. Gjatë takimit pjesëmarrësit ishin të interesuar për (i) transferimin e pronësisë së trashëguar, (ii) pozicionin e semaforit pranë Hib Petrolli dhe aksesin në lokacion, (iii) opsionet e kalimit të këmbësorëve dhe opsionet për kalimin e dijetarëve. Janë ngritur shqetësimet lidhur me aksesin e qendrës tregtare Eli Ab për shkak të pozitës së rrethit të ri dhe saktësisë së vijës së shpronësimit, si dhe qasjes së përgjithshme të bizneseve dhe aktiviteteve ekonomike.

NJIP gjithashtu organizoi takimin e konsultimeve publike në dhjetor 2018, si vijon:

- Takimi me palët e interesuara / PAP në lidhje me prezantimin e tre opsioneve alternative për nyjen N2 / N25-3 në Ferizaj (kryqëzimi Eli Ab) për pjesëmarrësit, të mbajtur më 04.12.2018
- Takimi me palët e interesuara / PAP më 19.12.2018 në Komunën e Ferizajt lidhur me zgjedhjen e opsionit më të mirë të mundshëm të alternativave të dhëna për kryqëzimin N2 / N25-3 në Ferizaj (kryqëzimi Eli Ab), të mbajtur më 19.12.2018. Fokusi i zgjidhjes më të mirë të dizajnit ishte në përputhje me kërkesat e sigurisë, kërkesat socio-ekonomike dhe rrjedhën e parashikuar të trafikut për 30 vitet e ardhshme. Opsioni 1 (95 m rrethrotullim në nivelin e ulët me lidhje të drejtpërdrejtë në nivelin e sipërm, duke përfshirë nënkalime për këmbësorët në secilin drejtim, lidhjen me Eli-Ab në 2 pika dhe hyrjet dytësore për bizneset rreth kryqëzimit) konsiderohet të plotësojë kriteret e lartpërmendura.

6.2. MJETET E KOMUNIKIMIT NË DISPOZICION

MI-ja përdorë kanalet e mëposhtme të përfshirjes së hisedarëve, të komunikimit dhe shpalosjes së informacionit:

- Publikimi i informacionit në faqen zyrtare të internetit të MI-së (<http://mi-ks.net>), e cila është e organizuar mirë dhe përmban informacione relevante kontakti dhe lajme;
- Publikimi i informacionit në tabelat e shpalljeve publike në hapësirat e MI-së;
- Përgjigjja në pyetjet me telefon, postë, faks ose e-mail;

¹³ <http://www.kosovapress.com/sq/lajme/ndertimi-i-rrugeve-me-kater-korsi-gjilan-prishtine-dhe-gjilan-ferizaj-nis-ne-maj-101708/>

<http://lajmi.net/rrugjet-gjilan-prishtine-dhe-gjilan-ferizaj-do-te-behen-me-4-korsi-punimet-nisin-ne-maj/>

- Shpalljet publike të komunikuar në media (radio lokale /TV, gazeta ditore, etj.) në bazë të nevojave.

6.3. SHPALOSJA E PLANIFIKUAR E INFORMACIONIT DHE KONSULTIMET

MI do të kryejë konsultime publike dhe shpërndarjen e informacionit që do të pasqyrojë çështjet kryesore që kanë lidhje me Projektin. Të gjithë hisedarët do të informohen me kohë në lidhje me qëllimin e Projektit dhe kontaktet për tu informuar më tej, si dhe disponueshmërinë e dokumenteve që janë në dispozicion të publikut.

6.3.1. Dokumentet dhe informacionet që do të shpalosen

MI-ja synon të shpalosë dokumentet dhe informacionet e mëposhtme në lidhje me Projektin:

- Këtë Plan të Përvetësimit të Tokës dhe Restaurimit të Jetesës (PPTRJ) (shpalosur në janar 2018 dhe azhurnuar në tetor 2018 dhe maj 2019);
- Informacion mbi shëndetin e komunitetit dhe rreziqet dhe ndikimet në siguri (duke përfshirë çdo punë ndërtimore, kufizime në qasjen rrugore dhe shqetësime të tjera), masat e propozuara lehtësuese dhe përditësimet lidhur me ecurinë e zbatimit të Projektit;
- Përmbledhje e konkluzioneve nga takimet konsultative dhe diskutimet publike të mbajtura;
- Përmbledhja jo teknike e Vlerësimit Mjedisor dhe Social të Projektit (shpalosur në vitin 2015);
- Plani i përfshirjes së hisedarëve (PPH) (i shpalosur në vitin 2015 dhe që do të përditësohet përpara aktiviteteve të ndërtimit);
- Formulari i Ankimit (shih Aneksin 2);

Dokumentet do të jenë në dispozicion në gjuhën shqipe dhe serbe (po ashtu edhe anglisht kur janë në dispozicion) menjëherë pas fillimit të Projektit (por të paktën 30 ditë para fillimit të punëve të ndërtimit - periudha që shërben për mbledhjen e vërejtjeve, sugjerimeve dhe propozimeve të publikut) në faqet e internetit të MI-së dhe komunës së Ferizajt, si dhe në kopje të shtypura në ambientet e MI-së në adresat e mëposhtme:

Ministria e Infrastrukturës

Adresa: Ish Ndertesa e Germise 10000, Prishtinë, Republika e Kosovës

Këto dokumente dhe informacione do të mbeten në domenin publik për gjithë kohëzgjatjen e ciklit të Projektit.

6.3.2. Takimet e planifikuara

Komuna do të planifikojë dhe do të mbajë takimet e mëposhtme me përfaqësuesit e grupeve të ndryshme të hisedarëve:

- Takimet konsultative publike do të mbahen rregullisht, të paktën çdo 6 muaj, gjatë përgatitjes dhe zbatimit të Projektit, gjegjësisht para dhe gjatë punëve të ndërtimit. Takimi i parë do të mbahet brenda 30 ditëve nga publikimi i PPT-së në faqen e internetit të MI-së dhe së pari u planifikua të mbahej gjatë shkurtit 2018. Takimi me palët e interesuara për të përcaktuar nyjen në Ferizaj (kryqëzimi Eli Ab) është iniciuar më 04.12.2018 dhe 19.12.2018 në Komunën e Ferizajt. Të paktën një takim publik do të organizohet gjatë 2019 para fillimit të punëve të ndërtimit. Takime të tilla do të synojnë mbajtjen e mbledhjeve të rregullta të të gjithë hisedarëve të interesuar dhe do të jenë të hapura për të gjithë hisedarët e interesuar.

Gjatë këtyre takimeve, pjesëmarrësit do të jenë në gjendje të paraqesin mendimet dhe vërejtjet e tyre në lidhje me Projektin, si dhe të sugjerojnë zgjidhje të mundshme të çështjeve të ngritura, të cilat do të dokumentohen dhe trajtohen në mënyrë të duhur në Raportet e Monitorimit të Implementimit të

Projektit në lidhje me ankesat e pranuar dhe veprimet përcjellëse të ndërmarra që duhet të përgatiten nga NJIP-ja. Këto takime do të mbahen në hapësirat e Komunës.

- Takimet konsultative të Komunitetit Lokal kanë për qëllim përfshirjen e individëve, ekonomive familjare dhe bizneseve të prekura nga aktivitetet e ndërtimit në procesin e konsultimit dhe do të organizohen në bazë të nevojave në Komunitetet Lokale.
- Takimet individuale konsultative kanë për qëllim përfshirjen e grupeve individuale të hisedarëve në lidhje me çështje specifike dhe do të organizohen në bazë të nevojave. Ky lloj i takimeve mund të iniciohet nga Komuna, MI-ja ose nga çfarëdo grupi/individ i identifikuar i hisedarëve.

6.3.3. Orari i Takimeve Publike

Orari dhe vendi i caktuar për takimet publike konsultative do të përcaktohet saktësisht nga NJIP pas përcaktimit të datës së fillimit të projektit. Të gjithë hisedarët/palët e interesit do të informohen mbi datën, kohën dhe vendin e saktë ku do të mbahet takimi konsultativ, të paktën 7 ditë përpara, përmes publikimit në faqe të internetit dhe tabela të njoftimit të MI-së dhe Komunës, si dhe në mediat lokale (gazetat, portalet online të lajmeve) sipas nevojës.

Të gjitha informatat dhe dokumentet e disponueshme të Projektit do të vihen në dispozicion të publikut të paktën 7 ditë përpara takimit të parë publik.

7. IMPLEMENTIMI I PPTRJ-SË

7.1. PËRGJEGJËSITË PËR IMPLEMENTIM

Të gjitha palët e përfshira në Projekt, duke përfshirë MI, MF (përkatesisht Zyrën e Vlerësimit të Pronës ¹⁴), Komunitetet relevante dhe Kontraktuesi që do të angazhohet nga MI për të punuar në lokacionet e Projektit, duhet të zbatojnë dispozitat e këtij PPT-je. Përgjegjësitë do të ndahen ndërmjet MI-së, MMPH-së, MF-së, Komunës së Ferizajt, Kontraktuesit dhe agjencive të tjera, sipas Tabelës 10.

NJIP-ja e themeluar brenda MI-së do të sigurojë zbatimin e duhur të PPT-së dhe do të jetë përgjegjëse për komunikimin me komunitetet dhe konsultimet me PAP (njerëzit e prekur nga projekti), si dhe përfaqësuesit e Zyrave Lokale të Komuniteteve (ZLK).

Detyra	Autoriteti Përgjegjës
Shpalosja e informatave për të gjithë njerëzit e prekur nga Projekti dhe komunitetet	MI përmes NJIP dhe Komuna e Ferizajt
Vlerësimi i pronës	MF (Zyra për Vlerësimin të Pronës)
Komunikimi direkt dhe vizitat pronarëve/banuesve	MI si përfitues i shpronësimit dhe MMPH si autoritet shpronësues
Negociatat dhe aktivitetet e shpronësimit, para fillimit të ndërtimit	MMPH
Pagesa/ofrimi i pakove të kompensimit	MMPH
Monitorimi dhe raportimi në lidhje me shpronësimin	MI përmes NJIP

¹⁴ Zyra për vlerësim të pronës së paluajtshme (në kuadër të Departamentit për tatimin në pronë) përbrenda Ministrisë së Financave, organ i vetëm publik ky i cili është kompetent për vlerësimin e patundshmërive që do t'i nënshtrohen shpronësimit.

Monitorimi dhe raportimi përkitazi me shfrytëzimin e përkohshëm të tokës kryer pas fillimit të ndërtimit

Menaxhimi i ankimeve

Kontraktuesi

MI përmes NJIP dhe Kontraktori

Tabela 10: Përgjegjësitë e Implementimit të PPTRJ-së

Më poshtë janë paraqitur hapat e ardhshëm në zbatimin e këtij PPT-je:

1. Shpaloja e PPTRJ-së (dhe informacione tjera relevante të Projektit, siç është përshkruar në Seksionin 6.3.1 të këtij PPTRJ) në faqen e internetit të MI dhe faqen e internetit të Komunës së Ferizajt pas miratimit nga BERZH. Ofrimi i kopjeve të PPTRJ-së në ambientet e MI-së dhe të Komunës së Ferizajt në rast të kërkesës së palëve të interesuara;
2. Ngritja e Regjistrat të Ankesave dhe shpaloja e Formularit të Ankesave në faqen e internetit të MI-së dhe ofrimi i ndihmës për të gjithë personat e interesuar siç është përshkruar në Kapitullin 8 të këtij PPTRJ-je;
3. Organizimi i takimeve me aktorët siç është përshkruar në Seksionet 6.3.2 dhe 6.3.3 të këtij PPTRJ-je dhe vizitat individuale të personat e prekur në mënyrë të drejtpërdrejtë ashtu siç është përshkruar në Seksionin 6.3.2 të këtij PPTRJ-je.
4. Vlerësimi i pronës, negociatat dhe aktivitetet e shpronësimit në përputhje me legjislacionin kombëtar (nga Organi për Shpronësim) siç përcaktohet në Seksionin 1.3.2 të këtij PPTRJ-je;
5. Ngritja dhe mbajtja e një baze të dhënash për përvetësimin e tokës dhe monitorimi i procesit të përvetësimit të tokës siç përshkruhet në Seksionin 7.3 të këtij PPTRJ-je dhe raportimi në BERZH;
6. Zhvillimi i Auditimit të Përfundimit në fund të procesit të përvetësimit të tokës dhe raportimi në BERZH.

7.2. KOSTOT

Kostot e përvetësimit të tokës barten nga MMPH si autoritet i shpronësimit. Buxheti për përvetësimin e tokës do të përgatitet pasi që Kërkesa për Shpronësim të procedohet nga MMPH, MF dhe Qeveria e Kosovës dhe kostot e përafërta të përcaktohen në përputhje me Ligjin e Kosovës për Shpronësim.

7.3. MONITORIMI DHE RAPORTIMI

Monitorimi i procesit të përvetësimit të tokës do të bëhet nga NJIP e ngritur brenda MI-së në mënyrë që:

- të konstatojë nëse aktivitetet janë duke u zhvilluar sipas orarit dhe afatet kohore janë duke u përmbushur;
- të sigurojë që standardet e jetesës së PAP (NjPP) të rivendosen/restaurohen ose përmirësohen;
- të vlerësojë nëse masat e kompensimit janë të mjaftueshme;
- të identifikojë problemet/çështjet potenciale; dhe
- identifikojë metodat për të zbutur çdo problem të identifikuar.

NJIP do të mbajë një bazë të dhënash për përvetësimin e tokës mbi familjet/bizneset pronat e të cilave janë prekur (duke përfshirë edhe jo pronarët). Të dhënat/informacioni do të përditësohen periodikisht në mënyrë që të mbahet evidenca e progresit të familjeve dhe bizneseve.

Treguesit që do të përdoren për monitorimin do të përfshijnë në veçanti si vijon:

- Shpenzimet e përgjithshme për shpronësim dhe kompensim
- Numri i Njerëzve të Prekur nga Projekti dhe numrit të familjeve të prekura nga projekti sipas kategorive
- Numri i takimeve publike dhe konsultimeve me njerëzit e prekur
- Numri dhe përbindja e marrëveshjeve individuale të kompensimit të

nënshkruara para fillimit të aktiviteteve ndërtimore

- Numri i personave që kërkojnë asistencë të veçantë dhe llojet e asistencës që u ofrohen individëve/familjeve të cënueshme në kohën e duhur
- Numri i personave që kanë pranuar kompensim në të holla gjatë periudhës së monitorimit me shpërndarjen sipas llojit të kompensimit dhe sipas klasave të shumave
- Numri dhe shuma e pagesave për të rikthyer humbjen e të ardhurave neto
- Numri dhe lloji i ankimeve, përfshirë çdo rast gjyqësor, lidhur me përvetësimin e tokës (parashtruar dhe zgjidhur dhe sa kohë është dashur për zgjidhjen e tyre).
- Numri i PAP-ve të mbështetur
- Numri i PAP-ve u zhvendos në një lokacion tjetër
- Përqindja e PAP që veprojnë në të njëjtën qarkullim vjetor më të lartë në vendndodhje të re
- Të ardhurat neto vjetore për PAP të fituara pas zhvendosjes së biznesit
- Numri i punëtorëve të punësuar në bizneset e përkohshme të prekura ose bizneset e zhvendosura
- Pagat e punëtorëve në bizneset e përkohshme të prekura në krahasim me kushtet e para-projektit.

NJIP do të përgatisë dhe do t'i paraqesë BERZH-it Raportin Vjetor Mjedisor dhe Social (AESR) duke përfshirë progresin e arritur në zbatimin e PPTRJ-së.

Përveç kësaj, NJIP do të lehtësojë zhvillimin e një Auditimi të Përfundimit nga një ekspert i pavarur në fund të procesit të përvetësimit të tokës. Raporti i auditimit do të vlerësojë nëse janë arritur objektivat e PPT-së dhe do të identifikojnë çdo veprim përmirësues nëse është e nevojshme. Raporti i auditimit do të ndahet me BERZH.

8. **MEKANIZMI I ANKESAVE**

NJIP do të krijojë një Regjistër të Ankesave dhe do të sigurojë që të gjithë akterët të jenë plotësisht të informuar lidhur me mekanizmin e ankesave duke komunikuar disponueshmërinë e këtij regjistri, funksionin e tij, personat e kontaktit dhe procedurat për paraqitjen e një ankesë në zonat e prekura.

Çdo koment ose shqetësim mund t'i paraqitet NJIP-së ose Kontraktorit verbalisht (personalisht ose me telefon) ose me shkrim duke mbushur formularin e ankesës (shih Aneksin 2) (duke e dorëzuar atë personalisht, me postë, faks ose me e-mail për adresën/numrin e dhënë më poshtë), pa asnjë kosto për ankuesin. Ankesat gjithashtu mund të dorëzohen në mënyrë anonime.

Të gjitha ankesat do të regjistrohen në Regjistrin e Ankesave dhe do t'u caktohet një numër, dhe do të vërtetohen brenda 5 ditëve kalendrike (grafiku i rrjedhës për procedimin e ankesave është dhënë në Aneksin 3). Regjistri do të ketë të gjitha elementet e nevojshme për zbërthimin e ankesës sipas gjinisë së personit që e regjistron atë, si dhe sipas llojit të ankesës. Secila ankesë do të regjistrohet në regjistër me informacionin e mëposhtëm:

- përshkrimin e ankimit/ankesës,
- datën e vërtetimit të pranimit i cili i kthehet parashtruesit të ankesës,
- përshkrimin e veprimeve të ndërmarra (hetimet, masa korrigjuese), dhe
- data e zgjidhjes dhe mbylljes/dhënia e reagimeve parashtruesit të ankesave.

Nëse ankesa është e paqartë, NJIP do të ofrojë ndihmë dhe do të sigurojë këshillim për formulimin/rihartimin e parashtrësës, në mënyrë që ankesat të bëhen të qarta, për qëllime të një vendimi të informuar nga PIU në të mirën e personave të prekur nga Projekti.

NJIP do të bëjë të gjitha përpjekjet e arsyeshme për të adresuar ankesën pas vërtetimit të ankimit/ankesës. Nëse NJIP nuk është në gjendje të trajtojë çështjen e parashtruar me veprime të menjëhershme korrigjuese, do të identifikohen veprimi afatgjatë korrigjues. Parashtruesi i kërkesës njoftohet lidhur me masën e propozuar korrigjuese dhe masat pasuese korrigjuese në afat prej 25 ditëve kalendrike për vërtetimit të pranimit të ankesës.

Nëse NJIP nuk është në gjendje të trajtojë një çështje të caktuar të ngritur përmes mekanizmit të ankesave apo nëse veprimi nuk është i nevojshëm, ajo jep sqarime/arsyetime të hollësishme lidhur me atë se pse çështja nuk është trajtuar. Përgjigja gjithashtu do të përmbajë një shpjegim se si personi/organizata e cila e ka parashtruar ankesën mund të vazhdojnë tutje në procedurë ankimi nëse rezultati nuk është i kënaqshëm.

Gjatë gjithë kohës, parashtruesi i ankesës mund të kërkojë mjete të tjera ligjore në përputhje me kornizën ligjore të Kosovës, duke përfshirë edhe ankesë formale gjyqësore.

Për punëtorët ekziston mekanizëm i veçantë i ankesave/ankimit.

Informatat kontaktuese për pyetje dhe ankesa:

Për: Kreu i NJIP – z. Qamil Feka,

Ministria e Infrastrukturës

Adresa: Ndërtesa e Odës Ekonomike, Kati i Parë, Zyra nr. 2

10000, Prishtinë, Republika e Kosovës

E-mail 1: mi.info@rks-gov.net

E-mail 2: Qamil.Feka@rks-gov.net

E-Mail 3: Valdete.a.mustafa@rks-gov.net

Tel.: +381 (0)38 200 28-610

Informatat kontaktuese për pyetje:

Zyra për informim publik brenda Ministrisë së infrastrukturës

Tel/fax.: +381 (0)38 200 28 lok. 507

Tel/fax.: +381 (0)38 200 28 lok. 041

Tel/fax.: +381 (0)38 200 28 lok. 048

Annex 1 -Kërkesa për Shpronësim (përkthim mirësjelljeje)

REPUBLIKA E KOSOVËS
MINISTRIA E INFRASTRUKTURËS
DEPARTAMENTI I INFRASTRUKTURËS
RRUGORE
LISTË DISTRIBUIMI (ROUTING SLIP)

Referenca	2848
Për:	Arben Citaku-Sekretar i Përgjithshëm/MMPH Afrim Murati-Drejtor i Departamentit të Shpronësimit
CC:	
Përmes:	Nebih Shatri-Sekretar i Përgjithshëm/(U.D)
Nga:	Rame Qupeva- Drejtor i Departamentit të Infrastrukturës Rrugore Hysen Merovci- Menaxher i shërbimeve gjeodezike
Tema:	Inicimi i procedurave të anketës së shpronësimit për projektin: "Zgjerimi i Rrugës Kombëtare N2, Seksioni: Hyrja në Ferizaj"

Të bashkangjitur gjeni anketën e shpronësimit për projektin: "Zgjerimi i rrugës kombëtare N2, Seksioni: Hyrja në qytetin e Ferizajt". Me këtë kërkesë duhet të bëhet shpronësimi për zonat kadastrale në vijim: Fshati Vjetër, Ferizaj, Talinovci Muhaxherëve, Talinoci Jerlive, Muhovc dhe Prelezi Jerlive.

Anketa e shpronësimit është hartuar nga kompania e projektimit "InfraPlus" - Prishtinë, e kontraktuar nga MI për të hartuar projektin kryesor "Zgjerimi i rrugës kombëtare N2, Seksioni: Hyrja në qytetin e Ferizajt". Pas anketës të lartpërmendur, ne kërkojmë fillimin e procedurave të shpronësimit.

Shtojca - Anketa e Shpronësimit në 3 kopje fizike dhe CD

Me respekt,

Annex 2 Formulari i Ankesave

Numri referues:			
Emri i plotë (fakultativ)			
Informatat për kontakt Ju lutemi shënoni se si dëshironi të kontaktoheni (postë, telefon, e-mail)	Me Postë (Ju lutem shënoni adresën postare): _____ _____ _____ Përmes Telefonit: _____ Përmes Email-it: _____		
Gjuha e parapëlqyer e komunikimit	Shqip Serbisht Anglisht (nëse është e mundur)		
Përshkrimi i incidentit për ankesë		Çfarë ndodhi? Ku ndodhi? Kujt i ndodhi? Cili është rezultati i problemit?	
Data e incidentit/ankesës			
	Incident / ankesë njëherëshe (data _____) Ka ndodhur më shumë se një herë (sa herë? _____) Në vazhdim e sipër (aktualisht e vuaj problemin)		
Çka do të donit të bëhej?			

Nënshkrimi: _____

Data: _____

Ju lutemi ktheni këtë formular tek:

NJËSIA PËR ZBATIM TË PROJEKTIT – MINISTRIA PËR INFRASTRUKTURË

Për: Z. Qamil Feka, Kreu i NJIP

Adresa: Ndërtesa e Odës Ekonomike, Kati i Parë, Zyra nr. 2,

10000, Prishtinë, Republika e Kosovës

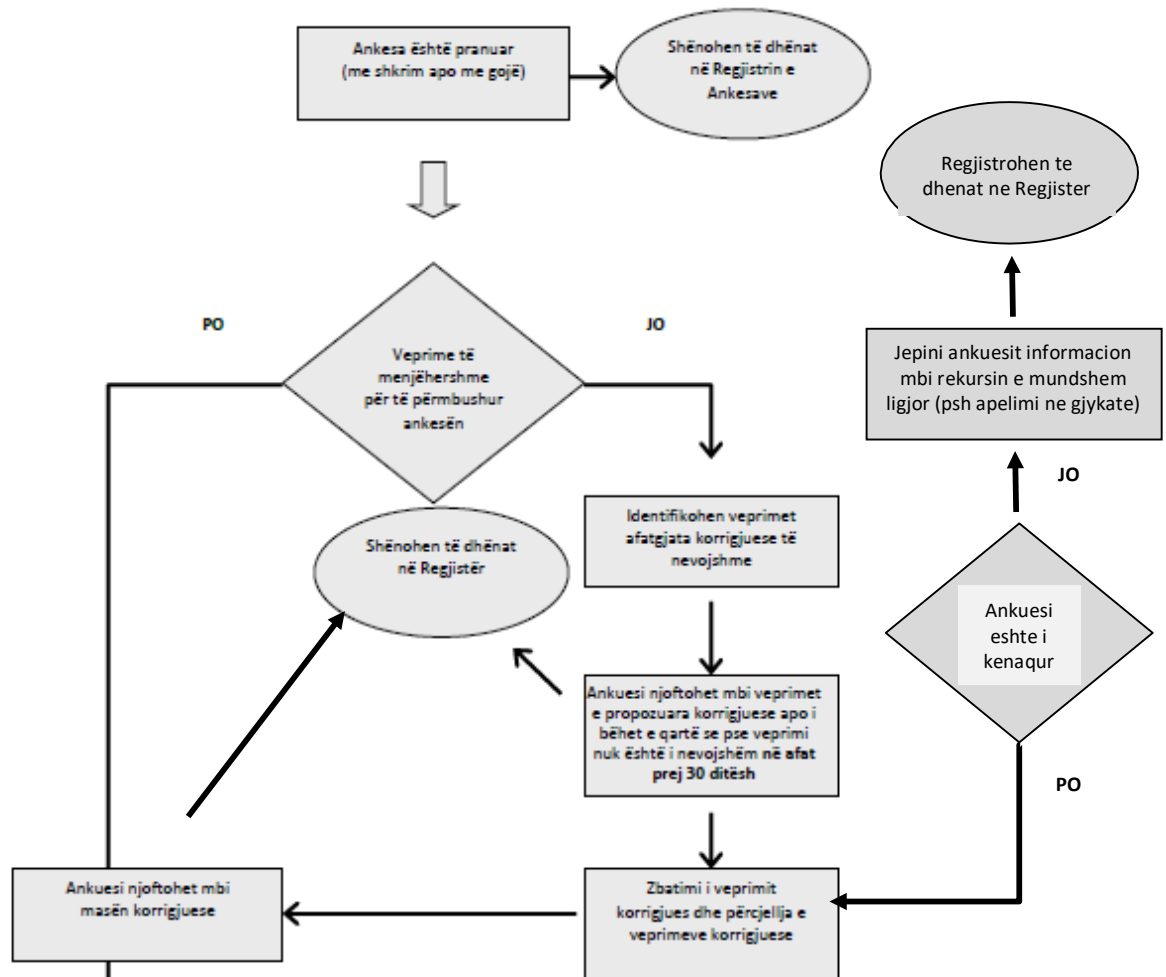
E-mail 1: mi.info@rks-gov.net

E-mail 2: Qamil.Feka@rks-gov.net

E-mail 3: Valdete.a.mustafa@rks-gov.net

Tel./ Fax: +381 (0) 38 200 28 610

Shtojca 3 Grafiku i rrjedhës për procesimin e ankesave

Shtojca 4 Llogaritjet e Kompensimit

Shkalla e ndikimeve	Nr. i Parceles	Komuna	Statusi i formalitetit	Lloji i biznesit të prekur	Shkalla e biznesit të prekur	Numri total i PAPve të prekur	Lloji i kompensimit në lidhje me ndikimin në biznes	Llogaritja e kompensimit për strukturën	Llogaritja e kompensimit për humbjen e të ardhurave neto nga biznesi	Llogaritja e kompensimit për rrogat e punëtorëve
Ndikimet e pjesshme ndaj strukturave të biznesit priten për shkak të shqetësimeve të pjesshme gjatë aktivitetëve të ndërtimit	142-4	Ferizaj	Formal	Pompë benzine	I pjesshëm Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: • lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin • të mbajë qasje në bizneset në çdo kohë dhe të kufizojë humbjen eventuale të aksesit në orët jo të punës të bizneseve • organizimi adekuat i vendit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes • të monitorojë zbatimin e masave të sugjeruara.	7	Kosto e plotë për zëvendësimin e strukturave ndihmëse dhe tokën Të sigurohet qasje alternative gjatë ndërtimeve Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të sigurohet qasje alternative, të kompensohet për humbjen e të ardhurave neto të biznesit gjatë periudhës së bllokimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, kompensoheni pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE ofroni mbështetje në gjetjen e punës alternative	Kompensim për strukturat në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet marrëveshje alternative për parkimin e biznesit dhe klientëve të tij nëse parkimi është prekur nga marrja e tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së shqetësimeve (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)
	87-2	Muhovc	Formal	Dyqan llotarie	I pjesshëm Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: • lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin • të mbajë qasje në bizneset në çdo kohë dhe të kufizojë humbjen eventuale të aksesit	15	Kosto e plotë për zëvendësimin e strukturave ndihmëse dhe tokën Të sigurohet qasje alternative gjatë ndërtimeve Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të sigurohet qasje alternative, të kompensohet për humbjen e të ardhurave neto të	Kompensim për strukturat në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet marrëveshje alternative për parkimin e biznesit dhe klientëve të tij nëse parkimi	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së shqetësimeve (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)

Shkalla e ndikimeve	Nr. i Parceles	Komuna	Statusi i formalitetit	Lloji i biznesit të prekur	Shkalla e biznesit të prekur	Numri total i PAPve të prekur	Lloji i kompensimit në lidhje me ndikimin në biznes	Llogaritja e kompensimit për strukturën	Llogaritja e kompensimit për humbjen e të ardhurave neto nga biznesi	Llogaritja e kompensimit për rrogat e punëtorëve
					në orët jo të punës të bizneseve • organizimi adekuat i vendit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes • të monitorojë zbatimin e masave të sugjeruara.		biznesit gjatë periudhës së bllokimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, kompensoni pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE ofroni mbështetje në gjetjen e punës alternative	është prekur nga marrja e tokës		
	99-1	Muhovc	Formal	Pompë benzine	I pjesshëm Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: • lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin • të mbajë qasje në bizneset në çdo kohë dhe të kufizojë humbjen eventuale të aksesit në orët jo të punës të bizneseve • organizimi adekuat i vendit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes • të monitorojë zbatimin e masave të sugjeruara.	34	Kosto e plotë për zëvendësimin e strukturave ndihmëse dhe tokën Të sigurohet qasje alternative gjatë ndërtimeve Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të sigurohet qasje alternative, të kompensohet për humbjen e të ardhurave neto të biznesit gjatë periudhës së bllokimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, kompensoni pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE ofroni mbështetje në gjetjen e punës alternative	Kompensim për strukturat në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet marrëveshje alternative për parkimin e biznesit dhe klientëve të tij nëse parkimi është prekur nga marrja e tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së shqetësimeve (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)
	124-0	Ferizaj	Informal	(nuk ka të dhëna)	I pjesshëm Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si:	(nuk ka të dhëna)	Kosto e plotë për zëvendësimin e strukturave ndihmëse dhe tokën Të sigurohet qasje alternative gjatë ndërtimeve	Kompensim për strukturat në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 18 muajt e	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së shqetësimeve (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit)

Shkalla e ndikimeve	Nr. i Parceles	Komuna	Statusi i formalitetit	Lloji i biznesit të prekur	Shkalla e biznesit të prekur	Numri total i PAPve të prekur	Lloji i kompensimit në lidhje me ndikimin në biznes	Llogaritja e kompensimit për strukturën	Llogaritja e kompensimit për humbjen e të ardhurave neto nga biznesi	Llogaritja e kompensimit për rrogat e punëtorëve
					• lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin • të mbajë qasje në bizneset në çdo kohë dhe të kufizojë humbjen eventuale të aksesit në orët jo të punës të bizneseve • organizimi adekuat i vendit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes • të monitorojë zbatimin e masave të sugjeruara.		Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të sigurohet qasje alternative, të kompensohet për humbjen e të ardhurave neto të biznesit gjatë periudhës së bllokimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, kompensoji pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE ofroni mbështetje në gjetjen e punës alternative	marrëveshje alternative për parkimin e biznesit dhe klientëve të tij nëse parkimi është prekur nga marrja e tokës	periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	it) (nëse është e nevojshme)
	1250-6	Ferizaj	Informal	(nuk ka të dhëna)	I pjesshëm Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: • lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin • të mbajë qasje në bizneset në çdo kohë dhe të kufizojë humbjen eventuale të aksesit në orët jo të punës të bizneseve • organizimi adekuat i vendit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes • të monitorojë zbatimin e masave të sugjeruara.	(nuk ka të dhëna)	Kosto e plotë për zëvendësimin e strukturave ndihmëse dhe tokën Të sigurohet qasje alternative gjatë ndërtimeve Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të sigurohet qasje alternative, të kompensohet për humbjen e të ardhurave neto të biznesit gjatë periudhës së bllokimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, kompensoji pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE ofroni mbështetje në gjetjen e punës alternative	Kompensim për strukturat në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë	Të sigurohet marrëveshje alternative për parkimin e biznesit dhe klientëve të tij nëse parkimi është prekur nga marrja e tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme) Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së shqetësimeve (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)

Shkalla e ndikimeve	Nr. i Parceles	Komuna	Statusi i formalitetit	Lloji i biznesit të prekur	Shkalla e biznesit të prekur	Numri total i PAPve të prekur	Lloji i kompensimit në lidhje me ndikimin në biznes	Llogaritja e kompensimit për strukturën	Llogaritja e kompensimit për humbjen e të ardhurave neto nga biznesi	Llogaritja e kompensimit për rrogat e punëtorëve
	1235-2	Ferizaj	Informal	(nuk ka të dhëna)	I pjesshëm Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: • lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin • të mbajë qasje në bizneset në çdo kohë dhe të kufizojë humbjen eventuale të aksesit në orët jo të punës të bizneseve • organizimi adekuat i vendit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes • të monitorojë zbatimin e masave të sugjeruara.	(nuk ka të dhëna)	Kosto e plotë për zëvendësimin e strukturave ndihmëse dhe tokën Të sigurohet qasje alternative gjatë ndërtimeve Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të sigurohet qasje alternative, të kompensohet për humbjen e të ardhurave neto të biznesit gjatë periudhës së bllokimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, kompensoni pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE ofroni mbështetje në gjetjen e punës alternative	Kompensim për strukturat në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet marrëveshje alternative për parkimin e biznesit dhe klientëve të tij nëse parkimi është prekur nga marrja e tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së shqetësimeve (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)
	1235-1	Ferizaj	Informal	(nuk ka të dhëna)	I pjesshëm Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: • lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin • të mbajë qasje në bizneset në çdo kohë dhe të kufizojë humbjen eventuale të aksesit në orët jo të punës të bizneseve • organizimi adekuat i vendit të ndërtimit për të ruajtur	(nuk ka të dhëna)	Kosto e plotë për zëvendësimin e strukturave ndihmëse dhe tokën Të sigurohet qasje alternative gjatë ndërtimeve Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të sigurohet qasje alternative, të kompensohet për humbjen e të ardhurave neto të biznesit gjatë periudhës së bllokimit Nëse qasja alternative nuk	Kompensim për strukturat në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet marrëveshje alternative për parkimin e biznesit dhe klientëve të tij nëse parkimi është prekur nga marrja e tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së shqetësimeve (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)

Shkalla e ndikimeve	Nr. i Parceles	Komuna	Statusi i formalitetit	Lloji i biznesit të prekur	Shkalla e biznesit të prekur	Numri total i PAPve të prekur	Lloji i kompensimit në lidhje me ndikimin në biznes	Llogaritja e kompensimit për strukturën	Llogaritja e kompensimit për humbjen e të ardhurave neto nga biznesi	Llogaritja e kompensimit për rrogat e punëtorëve
					qasjen në biznes • të monitorojë zbatimin e masave të sugjeruara.		mund të ofrohet, kompensoji pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE ofroni mbështetje në gjetjen e punës alternative			
	496-2	Talinoc i Jelive	Informal	Pompë benzine	I pjesshëm Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: • lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin • të mbajë qasje në bizneset në çdo kohë dhe të kufizojë humbjen eventuale të aksesit në orët jo të punës të bizneseve • organizimi adekuat i vendit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes • të monitorojë zbatimin e masave të sugjeruara.	7	Kosto e plotë për zëvendësimin e strukturave ndihmëse dhe tokën Të sigurohet qasje alternative gjatë ndërtimeve Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të sigurohet qasje alternative, të kompensohet për humbjen e të ardhurave neto të biznesit gjatë periudhës së bllokimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, kompensoji pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE ofroni mbështetje në gjetjen e punës alternative	Kompensim për strukturat në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet marrëveshje alternative për parkimin e biznesit dhe klientëve të tij nëse parkimi është prekur nga marrja e tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së shqetësimeve (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)
	926-0	Telinoc i Jelive	informal	(nuk ka të dhëna)	I pjesshëm Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: • lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin • të mbajë qasje në bizneset	(nuk ka të dhëna)	Kosto e plotë për zëvendësimin e strukturave ndihmëse dhe tokën Të sigurohet qasje alternative gjatë ndërtimeve Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të sigurohet	Kompensim për strukturat në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet marrëveshje alternative për parkimin e	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së shqetësimeve (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)

Shkalla e ndikimeve	Nr. i Parceles	Komuna	Statusi i formalitetit	Lloji i biznesit të prekur	Shkalla e biznesit të prekur	Numri total i PAPve të prekur	Lloji i kompensimit në lidhje me ndikimin në biznes	Llogaritja e kompensimit për strukturën	Llogaritja e kompensimit për humbjen e të ardhurave neto nga biznesi	Llogaritja e kompensimit për rrogat e punëtorëve
					në çdo kohë dhe të kufizojë humbjen eventuale të aksesit në orët jo të punës të bizneseve • organizimi adekuat i vendit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes • të monitorojë zbatimin e masave të sugjeruara.		qasje alternative, të kompensohet për humbjen e të ardhurave neto të biznesit gjatë periudhës së bllokimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, kompensohi pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE ofroni mbështetje në gjetjen e punës alternative	biznesit dhe klientëve të tij nëse parkimi është prekur nga marrja e tokës	nevojshme)	
	492-7	Telinoc i Jelive	Informal	(nuk ka të dhëna)	I pjesshëm Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: • lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin • të mbajë qasje në bizneset në çdo kohë dhe të kufizojë humbjen eventuale të aksesit në orët jo të punës të bizneseve • organizimi adekuat i vendit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes • të monitorojë zbatimin e masave të sugjeruara.	(nuk ka të dhëna)	Kosto e plotë për zëvendësimin e strukturave ndihmëse dhe tokën Të sigurohet qasje alternative gjatë ndërtimeve Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të sigurohet qasje alternative, të kompensohet për humbjen e të ardhurave neto të biznesit gjatë periudhës së bllokimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, kompensohi pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE ofroni mbështetje në gjetjen e punës alternative	Kompensim për strukturat në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet marrëveshje alternative për parkimin e biznesit dhe klientëve të tij nëse parkimi është prekur nga marrja e tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së shqetësimeve (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)
	432-3 433-1 434-1 435-1	Telinoc i Jelive	informal	(nuk ka të dhëna)	I pjesshëm Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur	60	Kosto e plotë për zëvendësimin e strukturave ndihmëse dhe tokën	Kompensim për strukturat në bazë të vlerës së tregut + kosto	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së

Shkalla e ndikimeve	Nr. i Parceles	Komuna	Statusi i formalitetit	Lloji i biznesit të prekur	Shkalla e biznesit të prekur	Numri total i PAPve të prekur	Lloji i kompensimit në lidhje me ndikimin në biznes	Llogaritja e kompensimit për strukturën	Llogaritja e kompensimit për humbjen e të ardhurave neto nga biznesi	Llogaritja e kompensimit për rrogat e punëtorëve
	436-3				për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: • lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin • të mbajë qasje në bizneset në çdo kohë dhe të kufizojë humbjen eventuale të aksesit në orët jo të punës të bizneseve • organizimi adekuat i vendit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes • të monitorojë zbatimin e masave të sugjeruara.		Të sigurohet qasje alternative gjatë ndërtimeve Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të sigurohet qasje alternative, të kompensohet për humbjen e të ardhurave neto të biznesit gjatë periudhës së bllokimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, kompensohi pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE ofroni mbështetje në gjetjen e punës alternative	shtesë Të sigurohet marrëveshje alternative për parkimin e biznesit dhe klientëve të tij nëse parkimi është prekur nga marrja e tokës	gjatë ndërtimit (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	shqetësimeve (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)
	87-2	Muhovc	informal	Lojra fati	I pjesshëm Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: • lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin • të mbajë qasje në bizneset në çdo kohë dhe të kufizojë humbjen eventuale të aksesit në orët jo të punës të bizneseve • organizimi adekuat i vendit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes • të monitorojë zbatimin e masave të sugjeruara.	15	Kosto e plotë për zëvendësimin e strukturave ndihmëse dhe tokën Të sigurohet qasje alternative gjatë ndërtimeve Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të sigurohet qasje alternative, të kompensohet për humbjen e të ardhurave neto të biznesit gjatë periudhës së bllokimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, kompensohi pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE ofroni	Kompensim për strukturat në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet marrëveshje alternative për parkimin e biznesit dhe klientëve të tij nëse parkimi është prekur nga marrja e tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së shqetësimeve (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)

Shkalla e ndikimeve	Nr. i Parceles	Komuna	Statusi i formalitetit	Lloji i biznesit të prekur	Shkalla e biznesit të prekur	Numri total i PAPve të prekur	Lloji i kompensimit në lidhje me ndikimin në biznes	Llogaritja e kompensimit për strukturën	Llogaritja e kompensimit për humbjen e të ardhurave neto nga biznesi	Llogaritja e kompensimit për rrogat e punëtorëve
							mbështetje në gjetjen e punës alternative			
	75-2	Muhovc	informal	(nuk ka të dhëna)	I pjesshëm Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: • lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin • të mbajë qasje në bizneset në çdo kohë dhe të kufizojë humbjen eventuale të aksesit në orët jo të punës të bizneseve • organizimi adekuat i vendit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes • të monitorojë zbatimin e masave të sugjeruara.	(nuk ka të dhëna)	Kosto e plotë për zëvendësimin e strukturave ndihmëse dhe tokën Të sigurohet qasje alternative gjatë ndërtimeve Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të sigurohet qasje alternative, të kompensohet për humbjen e të ardhurave neto të biznesit gjatë periudhës së bllokimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, kompensohi pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE ofroni mbështetje në gjetjen e punës alternative	Kompensim për strukturat në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet marrëveshje alternative për parkimin e biznesit dhe klientëve të tij nëse parkimi është prekur nga marrja e tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së shqetësimeve (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)

Shkalla e ndikimeve	Nr. i Parceles	Komuna	Statusi i formalitetit	Lloji i biznesit të prekur	Shkalla e biznesit të prekur	Numri total i PAPve të prekur	Lloji i kompensimit në lidhje me ndikimin në biznes	Llogaritja e kompensimit për strukturën	Llogaritja e kompensimit për humbjen e të ardhurave neto nga biznesi	Llogaritja e kompensimit për rrogat e punëtorëve
	882-1	Telinoc i Jelive	informal	(nuk ka të dhëna)	I pjesshëm Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: • lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin • të mbajë qasje në bizneset në çdo kohë dhe të kufizojë humbjen eventuale të aksesit në orët jo të punës të bizneseve • organizimi adekuat i vendit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes • të monitorojë zbatimin e masave të sugjeruara.	(nuk ka të dhëna)	Kosto e plotë për zëvendësimin e strukturave ndihmëse dhe tokën Të sigurohet qasje alternative gjatë ndërtimeve Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të sigurohet qasje alternative, të kompensohet për humbjen e të ardhurave neto të biznesit gjatë periudhës së bllokimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, kompensoni pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE ofroni mbështetje në gjetjen e punës alternative	Kompensim për strukturat në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet marrëveshje alternative për parkimin e biznesit dhe klientëve të tij nëse parkimi është prekur nga marrja e tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së shqetësimeve (maksimum 18 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)

Tabela 11: Llogaritja e Kostove të Kompensimit për Kategorinë e humbjeve eventuale të përkohshme të bizneseve